

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 90. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A cigányok

Kibújtak a közmunkák alól a dunántúli cigányok, de ugyanakkor elvárták hogy minden közelítésben részesüljenek. Valahogy így van ez országwide. Ma amikor minden falatra, minden meglévő anyagra ezerszeresen szükség van és mindenért keservesen meg kell harcolni, akkor nem olvashatjuk elég elítéléssel ezt a viselkedést annál inkább, mert tudjuk, hogy mindenütt hasonló a helyzet. Kivétel talán nincs is. Annyi bajt, amennyi kellemetlenséget okoznak szerinte az országban, de semmiből ki nem veszik a részüket, ami teher. Eppen a napokban beszélgettünk egyik legilletékesebb egészségügyi főemberünkkel, aki nek a véleménye azonban a lehető legrosszabb Fáraó népéről. Természetesen és első sorban a vidéken élő sátoros cigányokról van szó.

Ezek azok, akik rettegnek minden egészségügyi intézkedéstől, de ugyanakkor pl. Hajdú vármegyében éppen ők voltak az első, akik a legveszedelmesebb betegségek terjesztői lettek és csak a hatóság ébersége akadályozta meg és szigorú ellenintézkedése, hogy komolyabb járvány nem lett a bajból. Ők azok, akik elkövetnek mindent, hogy a mostani háborús időkben a nélkül is kijáró adagokat utolsó dekákig kihasználják, de aztán ugyancsak ők azok, akik „üzletelnek” ezekkel az adagokkal és nincs az a hatalom, mely őket jobb belátásra térítse. Valahogy benne érzik magukat a községben, de ugyanakkor törvényeken felülnek képzelik saját egyéniségüket. Ott lopnak, ahol lehet, ott élnek vissza a helyzettel, ahol csak alkalom kínálkozik erre és szennyes, szurkos életüket a téli időkben egyszerűen rábízák a koldulás, kéregetés nem tulságosan nehéz mesterségére.

Es ráadásul a legzaporább fajták egyike.

Vannak éppen a vármegyében is közsületek, ahol ezelőtt harminc esztendővel alig volt öt család, ma már ötszáz lélek él a cigányokból ugyanott.

Társadalmilag nem hasznosak, mert a saját szociális szempontjaikat is hajlandók kijátszani akkor, amikor csak erre alkalom kínálkozik.

Végre rendet kell teremteni ezen a téren is.

Igaz, hogy a vándorlás, kóborlás már megszűnt többé, kevésbé, de ez még nem elég, sőt tulságosan kevés ahhoz, hogy ebből a „nemzetéből” végre legyen valami. Sok, nagyon sok a tenni-való és ebben a munkában a hatóságoknak és általában a közsületeknek el kell követniük mindent, hogy valóban rend is legyen.

Ha nem akarnak dolgozni, amint a jelek szerint nem akarnak, akkor el kell vonni tőlük minden olyan juttatást amit ma csak dolgozó emberek kaphatnak meg. A nyolc-, tízgyermekes cigány családok valóságos eldorádóját teremthetik meg a cukornak, zsirnak akkor, amikor a rászoruló, dolgozó magyar társadalom kevesebb gyermekszámmal pl. kénytelen nélkülözni. Beszélünk olyan falusi közigazgatási emberrel, aki állítja, hogy soha a cigányok annyit nem ettek, mint ma, viszont kevesebbet dolgoznak, mint valaha.

A dolog tulságosan kézenfekvő. Kétségkívül áldozatot hozunk valahányan a jövődért, éppen azért, mert áldozatot hozunk, a visszaélésnek egyszerűen véget kell vetni. Ne legyen jobb sorsa azoknak, akik dologra nem vállalkoznak azzal szemben, akik kevesebb élelmezés mellett becsülettel ellátják teendőiket.

Európa óriási méretű erő kifejtése bontakozik ki a keleti fronton

Déloroszországban már elolvadt a hó, a sár eltűnt
BARÁTSÁGOSAN ALAKUL A TÖRÖK-BOLGÁR VISZONY
Berlini visszhang Kállay miniszterelnök beszédére

Kállay miniszterelnök hétfői beszédében Magyarországnak a háborúban való részvételéről foglaltak élénk visszhangot keltettek a baráti nemzeteknél.

Illetékes német helyről a következőket közlik: Német politikai köröknek nincs hozzáfűzni valójuk a magyar miniszterelnök hétfői kijelentéséhez arról, hogy Magyarország megalkuvás nélkül kész együttműködni Európa eljövendő kialakításában és ahhoz a megállapításához, hogy emellett nemcsak azokban az előnyökben kíván részesedni, amelyeket ez az együttműködés magában foglal, hanem részt kell vennie azokban az áldozatokban is, amelyek ezzel járnak. El lehet mondani — mondották kedden délelőtt berlini felhivatalos helyen, — hogy Kállay miniszterelnök hétfői beszédében még egyszer kifejezésre juttatta a magyar politika alapelveit úgy, ahogyan azok a német-magyar barátságban gyökereznek.

A KELETI NAGY OFFENZÍVA megindulása rövid idő kérdése. Zürichi jelentés szerint a moszkvai hírek arra mutatnak, hogy a Szovjet a keleti front déli szakaszán a közeljövőben bekövetkező nagyszabású támadástól tart. Utalnak arra, hogy az idő egy ilyen támadás számára kedvező, mert a déli steppéken a hó már elolvadt és a sár eltűnt. Ezen a részen a német légierő bevetése az utóbbi időben élénkébbé vált.

Mint a Német TI jelenti, berlini szakértői körök szerint az ezévi döntő harcok kilátásai kedvezőbbek mint valaha. A keleti arcvonalon az olvadási időszak átmeneti állapotot teremtett. A hőmérő a hétfői napon az arcvonal sok részén már is 15 Celsius fok átlagos meleget mutatott ragyogó tavaszi napfényben. Ez azt jelenti, hogy még az Oroszországban is szokatlanul nagy hőtömegek hirtelen olvadása következtében hatalmas földcsavart borít el a víz, az ut-

kat pedig méteres sár fedi. Az a tény, hogy ilyen körülmények között a német és szövetséges hadseregeknek az a része, amelynek vállaira nehezedett a 45 fokos hidegben vívott téli elhárító esaták egész dühe, még elég erős a helyi jellegű támadó reladatok megvalósításához, biztató jel arra, hogy a jövőbe hónapokban, amikor majd a már készenálló friss és kipihent hadosztályok megkezdik a harcot, Európának milyen méretű katonai erő kifejtése bontakozik ki ezen az arcvonalon. A német tevékenység súlypontja a keleti arcvonalon az utóbbi hetekben mint a német véderőfőparancsnokság jelentéseiből világosan kitűnik, mindenesetre nem annyira a földi csapatokon, hanem inkább a légierőn nyugodott. Itt már is kirajzolódik az új offenzíva előkészítésének első szakasza, az a bevezető szakasz, amelyet az ellenséges csapatok felvonulási terének előkészítése jellemez. Valamennyi arcvonalon a szárazföldön, a tengeren és a levegőben olyan helyzet áll elő mely a hármas szerződés hatalmai és a velük szövetségelt államok számára nagy jövő esiráját hordozza magában. (MTI)

A TÖRÖK-BOLGÁR VISZONY

A bolgár fővárosban figyelmet keltett a Cumhuret című török lap cikke a bolgár politikáról. Junus Nadi képviselő a török lap vezércikkében megállapítja, hogy Törökország és Bulgária között semminemű megoldatlan kérdés nincs és Bulgáriának semmi oka nincs arra, hogy Törökország részéről bármilyen ellenséges fellépéstől tartson. A török sajtó — állapítja meg Szófiában — nyilván felsőbb helyről kapott utasításnak megfelelően igyekezik a török közvéleményt a Bulgáriával és Bulgárián keresztül a tengellyel való szorosabb együttműködés irányába hangolni. Ugyanakkor nem kis nyugtalanságot keltenek a török közvélemény körében az angolok

és szovjetoroszok mesterkedései Törökország határainak közelében.

A MOSZKVAI TÖRÖK NAGYKÖVET

Moszkvából Ankarába utazott. Hivatalos jelentés szerint a nagykövet néhány napi szabadságra ment.

A LAVAL-KORMÁNY MUNKÁBAN

Vichy jelentés szerint az új francia kormány megkezdte munkáját és a minisztertanács megvizsgálta a legsürgősebb teendőket. A legtöbb miniszter és államtitkár már átvette a reábizott ügyek vezetését. A szabadövezet közvéleménye még ma is udvarias tartózkodást tanúsít a belső események tekintetében. Mindazonáltal néhány lap rámutat arra, hogy milyen súlyos feladat vár Lavalra és bizalmukat fejezik ki kormány iránt. A megszállt övezet sajtója lelkes hangú cikkben méltatja Laval hatalomra jutását. Luehaire a Nouveaux Temps hasábjain azt írja, hogy Franciaország most már véget vet annak a halálos veszedelmet jelentő kétkulacos politikának, amely eddig a külpolitikában érvényesült. Laval egységes Európát akar és a francia-német együttműködés szükségességét hangsúlyoztatja.

Irányadó német körökben kijelentették hétfőn délelőtt, Berlinben egyelőre semmit sem kívánnak hozatni Laval francia miniszterelnök hétfői kijelentéséhez. Előrelátható azonban, hogy a Wilhelmstrasse illetékes tájékoztatója hamarosan állást foglal a francia államférfi kijelentései tárgyában.

Mértékadó olasz körökben kijelentették, hogy Olaszország a francia helyzettel kapcsolatosan továbbra is tartózkodik minden állásfoglalástól.

FONTOS TUDNIVALÓ

Korpakiutalás tejtermelők részére.

Száz és ezer faja van annak, hogy milyen úton, módon tanítsák meg ezt a társaságot, rendre, fegyelmre.

Ha kevés a jó szó, ott a parancs, annak megszövege után jöjjön az intézkedés, vagy eltoloncolás. Erdemes volna egyszer végre meg tudni, hogy ki hogyan került ebbe az országba éppen a cigányok közül. Kinek hol és merre a hazája, hiszen közismerten nem volt ezeknek se határ, se törvény a trianoni esztendő alatt se. Senki nem bírt velük, soha nem lehetett még rendes összeírást se szerkeszteni róluk, hiszen a legtöbb még azt is hajlamos letagadni, hogy született, ellenben, ha jelentkezni

kell valamilyen formában a háborús idők kedvezményére, akkor ezer eskü alatt vallják, hogy itt, vagy ott éltek örök idők óta.

A dunántúli munkamegtagadás mindenesetre figyelmeztetés.

Már csak azért is, mert nem egy, két emberről, családról, de elképesztően nagyszámú cigányságról van szó. Vannak falvak, községek, ahol százak, meg százak élnek belőlük, Isten tudja miből és hogyan...

Ideje, hogy rend legyen, ideje, hogy végre belássák ezek a nagyon sebhajton módon eszellengők is, hogy ma nehéz idők vannak és elsősorban rájuk vonat-

kozik az a mondás; aki nem dolgozik, az ne is egyék!

Ezer és száz módja van a foglalkoztatásnak, ingyen orvos, ingyen gyógy-szer, ingyen születés, ingyen temetés, legalább a közmunkákban igyekezzenek sok-sok hasznos évetüknek csekély kamatát megadni. Mivel a cigánybecsület ezt nem diktálja, úgy diktálja a magyar törvénykezés, akkor majd rájönnek, hogy nemcsak előnye, de kötelessége is van végre a cigányságnak.

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

A SPANYOL KÜLÜGYMINISZTER NYILATKOZATA

Serano Sunner spanyol külügyminiszter nyilatkozatában vázolta a jelenlegi spanyol politika irányelveit. Spanyolországnak a bolsevizmussal szemben elfoglalt magatartásáról szólva — hangsúlyozta, — hogy a Kék-hadosztály részvétele a keleti harcok területén, folytatása a Spanyolországban elkezdett háborúnak. Európa első feladata hangsúlyozta a miniszter, a bolsevizmus leverése, hogy ezzel megmentsék egész Európát ettől a veszedelmétől. A délamerikai államokkal kapcsolatosan kijelentette a külügyminiszter, hogy Spanyolország semmiféle követelést sem támaszt ezekkel az államokkal szemben. Szilárd meggyőződés — hangsúlyozta a miniszter, — hogy nagy jövő vár azokra a latin-amerikai államokra, amelyek távolartják magukat a viszálytól. A francia-spanyol viszonyról szólva hangoztatta a miniszter, csak Franciaországnak 1940-ben bekövetkezett összeomlása után javultak meg a kapcsolatok. Laval, akit árulónak neveztek, a külügyminiszter véleménye szerint jó francia. Spanyolország és Portugália viszonyát a miniszter különösen jónak mondta.

MIT AKAR ROOSEVELT?

Mint Lisszabonban át Washingtonból jelenti a Stefani iroda, a Fehérház egyik sajtótájékoztatója állítólag kijelentette, hogy Roosevelt már megtette az intézkedéseket a nyugati féltekén lévő francia birtokok megszállására arra az esetre, ha az új francia kormány együttműködési politikát folytatna Németországgal.

MARSHALL AMERIKAI TÁBOROK TERVEI

Washingtonból érkezett jelentések szerint, melyeket az olasz Stefani iroda ismertett, Marshall és Hopkins, Roosevelt két kiküldöttje angliai útról visszaérkezett Washingtonba. A két kiküldött az angol főparancsnoksággal közös tervet dolgozott ki a tengely elleni hadműveletekre. Visszaérkezésük után minden erővel azon lesznek, hogy meggyorsítsák az Angliába irányuló csapat- és hadianyagszállítást. Marshall tábornok kijelentette, hogy a közeljövőben főleg meglepetésszerű támadásokat intéznek majd az európai partok ellen és sebes légi támadásokat intéznek a tengely ipari központjai ellen.

Ezekkel a hírekkel kapcsolatban a Stefani iroda diplomáciai szerkesztője a következőket írja: Ezek a meglepetésszerű támadások, amelyeket az Egyesült Államok vezérkari főnöke bejelentett, derűtlenséget keltenek. Ugyáztudjuk azonban, hogy az Egyesült Államok más értelmet adnak a meglepetésszerű szónak, mint amilyen a szótárban található.

Egy másik washingtoni jelentés szerint Marshall tábornok Roosevelttel folytatott két és félórás megbeszélése után kijelentette, hogy »angliai látogatásával nagyon meg van elégedve«. Harry Hopkins is jelentést tett az elnöknek. A sajtó képviselőinek Hopkins kijelentette, hogy a Londonba, Szovjetunióba és Ausztráliába

irányuló amerikai szállítmányokról tárgyalt. Hangoztatta, hogy a szövetséges országok valamennyi hajójukat együttesen ennek a célnak a szolgálatába állítják.

CRIPPS LONDONBAN

A brit hírszolgálat szerint Cripps indiai útról kedden ismét Londonba érkezett.

A »Daily Herald« híradása szerint Cripps azzal a tervvel foglalkozik, hogy azt indítványozza Churchillnek, hívjon egybe Londonban egy értekezletet s erre hívják meg Pandit Nehrut, Jinnahot és az indiai kongresszus még két más kiváló képviselőjét.

A szovjet elleni arcvonal

A bécsi 44-es gyaloghad osztály sikeres harcrai

A német véderő főparancsnoksága jelenti: a keleti harcok közepes szakaszán megsemmisítettük az ellenség kisebb bekerítő csoportját. Saját támadó vállalkozásaink, valamint rohamcsapataink támadásai során az északi arcvonal szakaszán több helységet elfoglaltunk. Ellenséges harci állásokat megsemmisítettünk és sok fegyvert zsákmányoltunk. Zuhánóbombázórepülőgépek merész támadással szétromboltak sok, az ellenség utánpótlása szempontjából fontos hidat. A bécsi 44-es gyalogos hadosztály heteken át tartó súlyos harcban sikeresen visszaverte a számbeli fölényben lévő ellenséges erők támadásait és mind emberben, mind hadianyagban nagy veszteségeket okozott a szovjetnek.

A keleti harcok északi szakaszán négy hét óta tartó elhárító és

Északafrikában és a Földközi tengeren

Málta állandó bombázóparban

Az olasz főhadiszállás közleménye: Ain el Gazala vidékén tüzezésünk tüze erőteljesen visszavert egy harcikosikkal támogatott ellenséges felderítő csapatot. Olasz és német légi alakulatok tovább támadták Málta repülő és tengerészeti támaszpontjait. Fontos katonai célpontokat találtak el,

AZ USA TÁMASZPONTOKAT SZERETNE SZÓFIÁBAN

Mint a Tribuna Lisszabonban keresztül jelenti, a Washington Post, amely az északamerikai imperializmus egyik vezető lapja, figyelemztetést intéz a Szovjetunióhoz, hogy a Szovjetet a legnagyobb veszély a Távolkeleten fenyegeti. A Szovjetet a legjobban tenné, ha Kelet-Szibériában néhány támaszpontot engedne át az Egyesült Államoknak. A támaszpontok átengedése ellenérték volna azokért a hadianyagokért, amelyeket az Egyesült Államok a Szovjetunióknak szállítanak.

támadó harcok nagy hidegben, mely hóban kezdődtek és az utóbbi időben olyan harcok terepen folytatódtak, amelyen a hóle megfűtötte a lövészárkokat és olyan hőmérséklet mellett, hogy a nappal teljesen átmedvedett egyenruhát az éjszakai hideg a katonák testén esontkeményre fagyasztotta. Llyen viszonyok között tört előre egy német harcicsopót a mellig éro vízben a támadás céljaira. A támadás során elfoglalt állásokat a német csapatok a Szovjet minden támadásával szembe megtartották. E harcok során öt szovjet páncélost szétlőttünk.

Egyáltalán nem felel meg a tényeknek az a moszkvai rádió által terjesztett és a Reuter iroda által átvett hír, hogy a bolsevisták Leningrad előtt elvágták három fontos vasútvonalat.

Északafrikában és a Földközi tengeren

Málta állandó bombázóparban

Az olasz főhadiszállás közleménye: Ain el Gazala vidékén tüzezésünk tüze erőteljesen visszavert egy harcikosikkal támogatott ellenséges felderítő csapatot. Olasz és német légi alakulatok tovább támadták Málta repülő és tengerészeti támaszpontjait. Fontos katonai célpontokat találtak el,

nagyszámú repülőgépet borítottak lángba, vagy robbantottak szét a földön, egy tengeralattjárót pedig súlyos találat ért. A Földközi tenger keleti medencéjében torpedóvetőrepülőgépeink megtorpedóztak egy közepes tonnatartalmú gőzöst, amely erősen oltalmazott karavánban haladt.

Japán-angolszász háború

Mérgezőgázokat használtak Burmában az angol-kínai csapatok
Újabb légi rádió Japánban.

A »Messaggero« tokiói különtudósítójának rádiójelentése szerint az angolok és kínaiak Burmában rendkívül kíméletlen hadieszközöket kezdenek alkalmazni. Nemcsak hogy felégetik mindazokat a városokat, amelyeket kénytelenek voltak kiüríteni, hanem megmérgezik a kutakat és folyók vizét is. Április 12-én és 14-én az angolok és kínaiak nemzetközi törvények megsértésével mérgező gázokat használtak a hadműveletek során. A japán területek ellen végrehajtott légitámadások is elsősorban a polgári lakosságot sújtották. Japán katonai körökben az a nézet kerekedett felül, hogy ilyen körülmények között Japán sem alkalmazhatja többé a Bushido-féle ősi japán hadijog és lovagiasság szabályait.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint a burmai arcvonalon a Prome-ért folytatott harcokban az angol glouchester-ezred majdnem teljesen felmorzsolódott. A visszavonulás után az egész ezredből csak egy századnyi legénység maradt meg.

A japán tüzérség hétfőn egész napon át folytatta Corregidor lövetését. Panay sziget délnyugati partján újabb japán csapatok szálltak partra.

Japán nyugati és középső vidékén kedden délután több helyen légi rádió volt. Közép-Japánban japán idő szerint 5 óra tájban.

A Tokió elleni légitámadásban résztvevő egyik repülőgép Kína felé próbált menekülni, azonban japán területen, a Tanan-tó környékén leszállásra kényszerítették. A közép nagyságú amerikai bombázó öt tagú legénységét foglyul ejtették. Az amerikai repülőgép vezetője kihallgatása során a következőket jelentette ki:

»Azt az utasítást kaptuk, hogy feladatunk teljesítése után meneküljünk Kína felé Roosevelt elnök nyilván azért rendelte el ezt a légitámadást Japán ellen, hogy elterítse a figyelmet az amerikai vereségekről. Mi már akkor tudtuk, amikor feladatunkat megkaptuk, hogy az ilyen támadás japán terület ellen katonai szempontból teljesen haszontalan lesz.«

Német-angol légiháború

Német hadijelentésből: Könnyű német harc repülőgépek a hétfői nap folyamán bombákkal és fedézetű fegyverekkel támadták az Anglia déli partján lévő vasúti berendezéseket. Dél-Németországban lelőttünk egy magánosan szálló angol gépet, amely az elmúlt éjjelen zavartó támadás végett a birodalom fölé repült.

Élelmiszerek további korlátozása Angliában

Amszterdam, április 21. (NTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint az angol alsóházban kedden kritikus, sőt csaknem ellenséges volt a hangulat, amikor a kormány bejelentette az élelmiszerek további korlátozásáról szóló új tervet. Az alsóház hangulata olyan volt, hogy a kormány valószínűleg kénytelen lesz enyhíteni a tervbevetett intézkedéseken.

Aknára futott egy argentin hajó

Buenos Aires, április 21. A külügyminisztérium jelentése szerint a 15 ezer tonnás Viktoria argentin hajót a karibi tengeren szerencsétlenség érte. A hajó, amely egy amerikai kikötő felé tartott, aknára futott vagy pedig torpedótálat következében súlyosan megsérült. Arról még nem érkezett hír, hogy a hajó elsüllyedt.

Légvédelmi gyakorlatok Szófiában

Szófia, apr. 21. A bolgár fővárosban kedden délelben 12 és 1 óra között légvédelmi gyakorlatok voltak. A gyakorlatok a legnagyobb rendben folytak le, az illetékesek teljes megelégedésére.

Csak 30 éven aluliak...

A diákszervezetek átalakítása.

A készülő diákszervezeti reformmal kapcsolatban az egyetemi és főiskolai ifjúság körében széleskörű mozgalom alakult ki. A múlt hónapban a mozgalomban résztvevő szervezetek vezetői memorandumot juttattak el az illetékesekhez és kérték, hogy a jelenlegi diákszervezetekben aktív és passzív választói joggal csak 30 éven aluliak rendelkezhessenek. Ezzel azt kívánják elérni, hogy az átmeneti időben a reform előkészítése alatt is kikapcsolják az idősebb vezetőket és a tárgyalásokon az ifjúságot saját sorából való fiatal vezetőik képviseljék.

A harmincéves korhatárt kérő memorandumot aláíró szervezetek megalkotották a Magyar Ifjúság Nagybizottságát. A nagybizottságban részt vesz a Csaba, a MEFHOSz, a Katolikus és a Protestáns Diákszövetség, a Turul taggyűléseinek képviselője, Kolozsvár és Szeged egységsszervezete, ezenkívül Debrecen és Pécs ifjúságának két-két képviselője.

A magyar ifjúság szervezeteinek újjaalakításáról a nagybizottság mögött álló ifjúsági tömegek elképzelését újabb memorandumba foglalták és eljuttatták a kormányzathoz.

A memorandumban leszögezték elvek szerint a Magyar Ifjúság Nagybizottsága a jelenlegi diákszervezetek teljes és radikális átalakítását kívánja. Az egyetemeken és főiskolákon a tervezet szerint »egységsszervezetek« alakulnának — hasonlóak a ma Szegeden és Kolozsváron működőkhöz. Az egységsszervezetek mellett csupán egy különleges minőségű magyarságnévelő és felekezetenként egy-egy minőségi vallási nevelő szervezet működhetne. Ezzel a többi egyesületek megszűnnek vagy beolvadnának.

Az egységsszervezetek a MEFHOSz, a minőségű magyar szervezetek a Turul, a vallási szervezetek pedig a Katolikus és a Protestáns Diákszövetségben tömörülnek.

METEOR MOZGO műsora:

Ma és holnap 5, 7 és 9 órákor
utójjára magyar film:

Európa nem válaszol

Tasnády Mária, Petrovich,
Mály Gerő, Vaszary Piri.

Hungária filmszínház

JÁVOR PÁL, SÁRDY JÁNOS,
SIMOR ERZSI, BÁRCZY KATÓ
főszereplésével ma is az

Utolsó dal

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órákor.
HIRADÓ!

Vígyszínház mozgó

KACAGÓ EST!

A vidám és izgalmas repülőfilm:
Egy balkezes pilóta kalandjai.

Igy is lehet repülni

Fősz.: HEINZ RUHMANN.

Dr. Kovács István

AZ APOLLOBAN

A mai magyar társadalom tökéletes filmje.

PÁGER ANTAL a főszerepben.
Időzerű téma, új műfaj,
magasszínvonalú művészet.

Kontsek László a kereskedői szabadság és függetlenség védelméről

A Délvidék kereskedelmi testületi egyhangúlag állást foglaltak a Trikolor ellen.

Az egész ország kereskedő világa pár hét óta állandó mozgalomban van a Trikolor miatt. Most legújabbán a Délvidék sorakozott fel az ellen, hogy a „Trikolor” a déli ország részbe benyomuljon. Az ország minden számottevő kereskedelmi testületét meghívták arra a nagygyűlésre, amelyet az Újvidéki Kereskedők Egyesülete rendezett.

Krámer Gyula felsőházi tag nyitotta meg a gyűlést, hangoztatta, hogy a Trikolor cégjegyzéve van ugyan, de még nincsen iparigazolványa, tehát most kell elene állást foglalni. Azzal érvelnek, hogy a kicső zsidó kereskedők helyére kell a Trikolor, mert nincs elég keresztény kereskedő. Az árút ne a Trikolornak, hanem az élni akaró keresztény kereskedőknek adják forgalombahozatal végett.

Kontsek László, a Debreceni Kereskedő Társulat elnöke nagy beszédet mondott az egyetemes kereskedő érdekek védelmében.

— Mint debreceni ember — mondta Kontsek László — telítve vagyok a szabadság, a függetlenség és az önállóság iránti szeretettel. Mai nagygyűlésünk ezt a kereskedői függetlenséget és szabadságot van hivatva védeni. Az eredmény egyformán szolgálja minden magyar kereskedő érdekét.

Beszélt a történelmi múlt Debreceni Kereskedő Társulatról, majd ismertette a Trikolor Szövekezet életréviszának történetét.

— A Trikolort azzal az indokkal hozták létre, hogy az áruellátás gyenge lábón áll — folytatta Kontsek László —, mindenütt nagy áruhiány mutatkozik: ez egyszerűen megszűnik, ha az az új szövetkezet megkezdí áldásos működését. Ez a terv a kereskedővilág körében a legkínosabb meglepetést keltette. Ez a terv sohasem fogja szolgálni magyar kereskedelem érdekeit, ellenkezőleg csak ártalmára lehet a kereskedőknek. Jöjjenek inkább olyan megoldással, amely új gazdasági megerősítést és a meglévőket erősítést, fejlesztést célozza. Ilyen irányban előterjesztést is tettünk a Baross Szövetségnek, de kérelmünket figyelmen kívül hagyták. Kénytelenek vagyunk tehát a harcot tisztességes fegyverekkel, az igazság erejével, a nyilvánosság előtt megvívni. Kormányzó Urunk szólnoki beszédében a magyar kereskedelem megerősítését sürgette is. A magyar kereskedelem alatt nyilvánvalóan a maga lábán álló, saját felelősségére dolgozó, államfenntartó és adófizető egyedeket értette, de semmire sem szövetkezeteket. A német birodalom gazdasági minisztere is hangoztatta legutóbb, hogy a jövő Európá kereskedelme nem szövetkezetekkel, vagy áruellátási szervekkel, hanem csakis a magánkereskedelem útján lesz helyesen és ésszerűen lebonyolítatható.

— A magyar kereskedelem jövője érdekében tehát vészharangot kell megkondítanunk. Megmozdulásunk országos visszhangra talált. Mindenfelől azonosították magukat a kereskedők a Debreceni Kereskedő Társulat körleveleiben foglalt felfogásukkal. A székely községek drámai hangú nyilatkozatokat küldtek. Tiltakoztunk az ellen, hogy a Trikolor iparigazolványt kapjon —, az nem lehet igazi nemzetépítő gondolat célja, mely ma sok áldozattal, sok nehézséggel akarja minél szélesebb körbe bevinni a magyar középosztály fiait a kereskedelmi foglalkozás körébe.

— Az országnak nem minél több szövetkezeti hivatalnokra, hanem minél több önálló gondolkozású, üzleti szellemű, maga lábán járó, államfenntartó, adófizető kereskedőre van szüksége. — Mit sem segít, ha a megcsappant árút egy kézbe adják, így a szétosztás csak még több nehézséget okoz. A kereskedelem érdekeinek védelme azt követeli, hogy a Trikolor működését ne engedélyezzék, sőt a túlzottan érezhető és jogosulatlan területekre átsapó szövetkezeti verseny ésszerű korlátok közé

szoríttassék.

Elmonda Kontsek László azt is, hogyan szavaztatták meg utólag a Trikolort a Baross gyűlésen.

Az óriási sikert aratott beszédért Kontsek Lászlónak az egész gyűlés nevében Krámer Gyula felsőházi tag, elnök, megleghangú köszönetet mondott.

A nagygyűlésen felszólalok még Sándor Béla OMKE főtitkár és hangoztatta

hogy a magyar kereskedelem nincs túlnőveztve. Egyrészt után szólaltak fel a Délvidék kereskedelmének képviselői is és mindannyian a Trikolor ellen foglaltak állást. Dr. Nagy Iván országgyűlési képviselő kijelentette, hogy a Trikolor a keresztény kereskedelem megerősítése ellen tör. Határozati javaslatot terjesztettek elő, majd dr. Kocsonty Gyula a szegedi kereskedelmi kamara miniszteri biztosa jelentette be, hogy segítő támaszként a kereskedők mellé áll, igazságos harcukban.

A nagygyűlés a Trikolor elleni határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta

Egy évvel leszállították az 1922-es születésűek állítási korhatárát

A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl, amely az 1922. évi születésűek állítási kötelezettségi korhatárát egy évvel le-

szállítja. Az 1922. születési évfolyamba tartozó hadkötelesek állítási kötelezettségének felső korhatára 1944. december 31-e.

600.000 pengős költséggel megvalósul Debrecenben a háziasszonyképző iskola

A város hat hold földet ad az épület és kert céljaira, az építkezés költségét a földművelésügyi minisztérium viseli

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter debreceni látogatása alkalmával határozott ígéretet tett a debreceni háziasszonyképző iskola megvalósítására. A MANSz vezetősége dr. Kötöcsy Sándorné elnöklésével elén már egy évvel ezelőtti akciót indított a debreceni nagysikerű háztartási tanfolyamok eredménye alapján ennek az iskolának megvalósítására és az intervenció teljes eredménytel járt. A földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy hatszáz ezer pengő bocsát a minisztérium e célra rendelkezésre, melyből az építkezés és felszerelés költségét viselik, míg a város hat hold földet ad gyakorlóteret céljaira, a most épülő mezogazdasági középiskola tanterület mellett. Ez a föld jelenleg bérbe van adva, de az építkezés megkezdéséig felszabadul.

Az építkezések ez év őszén indulnak meg és a jövő év nyarán nyertek befejezést, úgy, hogy 1943 őszén megnyílhat az egy éves m. kir. háziasszonyképző iskola Debrecenben. Mivel az iskolaépülethez internátus is épül, ez az intézet az egész Tiszántúlról vehet fel hallgatókat. Angoranyul-tenyészet is lesz az iskolánál, melynek alapjaira Szilassy Ida, a főispán testvére tíz angoranyulot ajánlott fel. Konyhakert egészíti ki az iskola gyakorlóterületét. A háziasszonyképző iskolába évenként 30-40 hallgatót vesznek fel.

Az új debreceni iskolatípus voltaképpen a háztartási tanfolyamból nőtt ki, mely már második éve nagy sikerrel folyik Debrecenben. A Szent Anna ucai helyiséget, ahol már hatodik hete tart Molnár Erzsébet tanárno vezetésével, Jeszenszky Éva, Szűcs László tanárók közreműködésével a tanfolyam, kedden délelőtt megátogatta dr. Kötöcsy Sándorné, a MANSz elnöknője, aki kezdetül fogva lelkes támogatója a tanfolyamnak, Szilassy Ida, a főispán testvére és dr. Kupinszky Sándor tanácsnok, a szociális ügyosztály vezetője. Molnár Erzsébet tanárno fogadta a vendégeket, akik nagy érdeklődéssel tekintették meg a tanfolyamon folyó értékes és szorgalmas munkát. A hallgatók három csoportban dolgoztak. A konyhán a zeller krémleves gyűrű tesztával, tojásos és velős rudacska, matrózhús makarónival és mákos-szelet hadimódra ételeket a Fehértői Lenke, Jóry Istvánné, Kövér Mária, Mikley Sára, Némethy Ilona, Patkó Imréné, Szieghardt Matild készítettek olyan ízletesen, hogy a tanfolyamon ebédelő vendégek dr. Kötöcsy Sándornéval elén nem győzték dicsérni a kitűnő és korszerűen gazdaságos ételeket. A másik csoportban kézimunkáltak Lakatos-Ambrus Er-

zsebet, Mike Ferencné, Schnopper Ica, Szatmáry Margit, Szekei Ilona, Veres Kata, míg a harmadik csoportban szabás-varrás munkát végeztek Banyai Kató, Kelemen Maria, Lovas Kató, Buray Erzsébet, Nagy Kató és Papp Erzsébet. A csoportok kétnaponként más-más beosztásba kerülnek s így egyöntetűen nagyszerűen megtanulnak sütni-főzni, varrni-szabni és kézimunkálni. A hathetes tanfolyam vasárnap záróvizsgával ér véget, mely a MANSz otthonában folyik le dr. Kötöcsy Sándorné elnöklésével és öt tárgyból: háztartástan, konyhakertészet, egészség-tan és csecsemőápolás, állattenyésztés és nevelésmódszertől felelnek a hallgatók. Vizsga után megnyílik a tanfolyam hallgatóinak kiállításra. A háztartási tanfolyamnak olyan nagy sikere volt, hogy azt május 4-i kezdettel megismétlik Debrecenben. A tanfolyamon az előző hathetes tanfolyam hallgatói közül is sokan résztvesznek. A hallgatók 12 pengőt fizetnek be, a többi hozzájárulást a földművelésügyi minisztérium és a debreceni közellátási hivatal nyújtja. A tanulmányokhoz hozzátartoztak a Pallagon, gyermekmenhelyen, vágóhidon, gyárakban stb. helyen megtett tanulmányi kirándulások is.

Igy nőtt ki Debrecenben egy tanfolyam keretéből egy új modern iskolatípus, mely a jövő évtől kezdve magyar háziasszonyokat nevel, tanít korszerű ismeretekre.

Egy millió menekült vándorolt Kelet-Burmából az indiai határ felé

A japán támadás elől egy millió menekült az indiai határ felé, sok kínai és angol. A jelentések szerint 20.000 ember keletben betegedett meg. Az Észak-Burma repülőtereit vagyonos angolok lepték el, akik légi úton akarnak Indiába jutni.

A kínai és angol csapatok mindent elpusztítanak visszavonulásuk során és a lakosságot kényszerítik a falvak elhagyására. Tokiói jelentés szerint kínaiak hadi-eszközöket kezdenek alkalmazni úgy az angolok, mint a kínaiak, kutakat mérgeznek meg és a folyók vizét is megtróntják. Egy jelentés szerint mérgező gázokat is használtak a harc során. Japán ka-

DEBRECZEN

3. OLDAL.
1942. IV. 22.

Az Első Magyar Altalános Biztosító Társaság
főigazgatója
HIVATALI HELYSÉGÉT
Piac u. 59. (I. lepcső)
heijezte át

tonai köröknek az a véleménye, hogy Japán is kénytelen lesz olyan háborús intézkedéseket hozni, amelyek megfelelnek az ellenség módszereinek.

Az ankarai orosz merénylők szökni akartak Törökországból

Papen ankarai német nagykövet elleni merénylet elkövetésével vádoltak bűnügyének tárgyaiban nyilvánosságra került, hogy a merénylet két előkészítője Pavlov és Kornilov szovjet ügynökök szökni akartak a merénylet után Törökországból. Kornilovot úgy tudták elfogni, hogy az ankarai vonat, melyre a szovjet követség tagjainak kíséretében szállt fel, lassították, hogy a rendőrség különvonta utólérhesse. Az eltorlaszott előosztályú kocsiból a rendőrök csak „ostrom” után tudták elfogni Kornilovot, akinek kádátását követelik most a szovjet lapjai.

Moszkvai jogász Ankarában

Ankara, apr. 21. Lewkazmin moszkvai jogász Ankarába érkezett, hogy átvegye a merénylet-perben szereplő szovjetországi állampolgárok jogászai védelmét. — Lewkazmin mástólórahosszat tárgyal a török államügyessel. Lewkazmin a moszkvai egyetem jogi tanára. (NTI)

Negyedmillió tagja van a nemzetvédelmi összefogásnak

A nemzetvédelmi erők összefogásának látható jele, hogy közös vezetés alatt tömörítik a vitézi rend, a nemzetvédelmi szövetség, a tűzharcosok és az összes ellenforradalmi szervezetek tagjait. Nemzetvédelmi ügyben a jövőben közös parancsnok fognak engedelmesskedni.

Politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek az összefogásnak, mert a három alakulatnak csak olyan tagjai lehetnek, akik fegyveres műtra tekintenek vissza. A Vitézi Rend tagjai csak a harcra nagyon kivált egyének. A Nemzetvédelmi Keresztesek a kommun és a megszállás alatt tüntek ki hazafias magatartásukkal, a Tűzharcos Szövetségben pedig csak olyanok lehetnek, akik a Károlycsapatkereszt tulajdonosai. Mindegyik testület tagjai esküt vagy fogadalmat tettek. Több mint 250.000 tagot számlálnak együttesen. Ezek mind kipróbált harcossai az igazi magyar jobboldali gondolatnak. Most ez az első eset, hogy a belső rend és nyugalom biztosítására, valamint szociális együttműködésre egyesültek.

— A szlovák kormány Pozsonyban egyetemi várost akar építeni és ezért a régi pozsonyi várat le akarják bontani. Nem illik a történelmi vár a modern városrész közepébe — mondják.

**EZÜST-ÉS KÉK-
RÓKÁK**

LIPCEI HAZAISZÖRMÉK-PIAC U. 59
TELEFON: 37-80

Elegáns
ballonkabát
Lordúridivatnál

**Korpa kiutalás
tejtermelők részére**

Értesitem azon tehéntartó gazdákat, akik teheneik részére a közelméleti igazgatásnál korpát igényeltek, hogy a részükre kiutalt korpa mennyiségét a Magyar Mezőgazdák Szövetsége Tiszántúli Kirendeltségének (Hunyadi u. 13.) szám alatti telepén igénybejelentési lap szelvényüknek bemutatása ellenében naponta délután 8-11 óráig azok vehetik át, akiknek igénybejelentőlap szelvénye 460-tól 573 tételszámú jelzéssel van ellátva.

Az igénylők a korpa átvételéhez szakot hozzanak magukkal. Polgármester.

**A Csaba B. E. tudományos terep
lőbbet fog tenni ezután**

Dr. Kiss István a Csaba új vezére —
A Csaba tisztújító nagygyűlése

A Csaba B. E. most tartotta tisztújító nagygyűlést dr. Csilléry András ny. miniszter, egyetemi tanár, az egyesület magisterének elnökségével.

Dr. Csilléry András mondott megnyitó szavakat, hangsúlyozta, hogy a mai időkben még inkább keresztény alapokra kell helyezkednie a fiatal orvosgenerációnak, de az egész magyar társadalomnak is. Ma tetteikben kell megnyilatkoznia a magyar öntudatunknak.

A magister nagy tetszéssel fogadott megnyitóját Bánáthy László mb. vezér terjesztette elő a vezérbeszámolóját, amely képet adott a Csaba múlt évi munkájáról. Ennek jelentős részét adta az állandó egészségügyi szolgálat, amelyet a bajtársi egyesület tagjai egyes gyárak munkásai és ezek gyermekei orvosi vizsgálatával és orvosi tanácsadással láttak el. A fegyverem a bajtársi egyesületben kifogástalan volt. Nagy sikerekkel, hatalmas jövedelemmel rendezték meg a Csaba-táncestélyt. Igen érdekes része volt a beszámolóban az ifjúsági egység kérdésében elfoglalt álláspontokról szóló része.

A vezérbeszámolóját követte a törzsek munkájáról szóló jelentés. Lakatos Mária, Oroszlán László, Berta István és Jóna Gábor törzsfők olvasták fel jelentésüket. A nagygyűlés egyhangúlag elfogadta a jelentéseket. Ezután került sor a tisztújítás megkezdésére. A nagygyűlés tomboló lelkesedéssel választotta meg vezérére dr. Kiss István tanárségét. Adminisztratív alvezér: Bagdy Dániel, kulturális alvezér: Jóna Gábor, nádor: Zsádón Béla, főelővisező: Sárady Kornél, főkézfőnök: Szűcs Géza, főudvarnagy: Matkó László, főíró: Kardoss Ferenc lett.

Dr. Kiss István nagy beszédében fejtette ki programját. Az ifjúságot az egyetemnek akarja megtartani. A Turult nevelőszervezetet tartja, amely az egyetemi oktatáson kívül egy más perspektívát is megnyit az ifjúság előtt.

Bejelentette, hogy elgondolása szerint a Csaba áttérne a szellemi irány fókuszúbb szolgálatára. A törzseknek nem bibendi-laborozásokat, hanem tudományos eredményeket kell felmutatniuk. A bajtársak minősítése is elsősorban a tudományos eredmények alapján fog megtörténni.

Küzdenni fog a Csaba ezután is a keresztény orvostanhallgatók érdekében és követelni fogja, hogy ne vegyenek fel zsidó hallgatót az orvosi karra.

Új törzs alakul a Csaba keretében s ebben kizárólag a jelenleg másodéves bajtársak fognak tömörülni, hogy fokozottabb munkát fejthessenek ki.

A Csaba új fejlődésének lehetőségeit sejtető nagygyűlés lelkes hangulatban oszlott szét.

**Női fehérneműk,
GFB harisnyák nagy választékban
STEUER, Csapó u. 10.**

**Lejátszák a vasárnapi forduló labdarúgó bajnoki
mérkőzéseit az NB I. és II. egyesületek**

Biztosították az április 26-iki mérkőzések szabadjegyeit

A Magyar Labdarúgó Szövetség kedden este a vasúti kedvezmények ideiglenes megvonásával kapcsolatosan az NB egyesületek képviselőinek részvételével értekezletet tartott. Az értekezleten főbb felszólaltak és ismertették az egyesületek álláspontját. A felszólalások elhangzása után az MLSZ országos elnöksége az értekezlettel egyetértésben a következő határozatot hozta: Április 26-án, azaz vasárnap az NB I és II egyesületek lejátsszák kisor-

solt bajnoki mérkőzéseiket, mert erre az alkalomra a vasúti kedvezmények biztosítva vannak. A hatszoros NB III és a kerületi bajnoki mérkőzéseket a budapesti kerület kivételével most vasárnapra a szövetség felfüggesztette. Amennyiben most vasárnap a MOVE kerület is megkívánja tartani mérkőzéseit, ennek semmi akadálya nincs.

Ezerint a DVSC—Törökvas mérkőzés lejátsszának nincs akadálya.

**Ismeretlen Csokonai verseket fedezett fel
Kozocsa Sándor egyetemi tanár**

A magyar irodalomtörténet nagy szenzációjaként adják hírül fővárosi irodalmi lapok, hogy dr. Kozocsa Sándor professzor, ismeretlen Csokonai verseket fedezett fel. Debrecen nagy költőjének megtalált eddigi ismeretlen költeményei annál nagyobb meglepetésként hatnak, mert a Harsányi-Gulyás-féle ötkötetes Csokonai kiadásról irodalmi körökben az volt a vélemény, hogy Csokonai minden művét felélt, újabb Csokonai versek csak kivételes szerencse folytán bukkannak elő.

Csokonai Vitéz Mihálynak három ismeretlen költeményét találta meg érdekes körülmények között Kozocsa professzor. Az egyiknek „Lengyel József debreceni szenior úr nevéjére”, a másikkak „Európa elragadtatása” a címe, a harmadik pedig már címevel kifejezi Csokonai Vitéz Mihály diákosan eleven és helyenként népiesen vaskos humorát. A harmadik vers címe ugyanis így hangzik „Egy nyárásra ítéltetett hízalt Gunárnak Márton-napi búcsúzó panaszja és testamentuma. Lúdnylevélből fordította Cs. V. M.” A jegyzetben még az is meg van, hogy Bige Márton névnapja alkalmából született a tréfás verset, amelybe a költő játszi könnyedséggel tréfálódzik az élete céljához ért gúnárral, aztán vigasságos lakomára szólítja fel a vendégsereget.

Kozocsa professzor gondos, összehasonlító tanulmány alá vette az ismeretlen Csokonai verseket és megállapította, hogy azok stílusa, nyelvi és gondolathasonlósági alapon is kétségtelenül Debrecen költőjének versei.

A verselés játékoságával tipikus Csokonai költeményként hat „Európa

elragadtatása” c. hosszú költemény, mely Kozocsa professzor véleménye szerint lehetséges, hogy nem eredeti Csokonai-darab, hanem átdolgozás, részleteiben esetleg fordítás Ovidiustól. A vers egyébként így kezdődik:

Hajdan a régi világnak volt egy régi istene,
Ma Stutzer kompanistáinak legjobban beillene.

De meghalt post Christum natum
Egynéhány esztendővel,
Nem jut eszembe a dátum,
Egygyel-e, vagy kettővel.

Diákos enyelgés és tiszteltetés árad Lengyel József debreceni szenior névnapjára írott versből, mely így kezdődik:

„Már tán nem is vártál magadhoz hennünket,
Vélvén, hogy elhagyjuk kötelességünket”.

A Kozocsa professzor értékes irodalomtörténeti felfedezését ismertető Baráth Ferenc író megjegyzi, hogy amennyiben ez a vers Csokonainak fiatalabb kori műve közé tartozna, az irodalomtörténetnek annál nagyobb nyeresége lenne. Csokonai ugyanis diákeveiben írt versei legnagyobb részét megsemmisítette, bohém egykedvűségében nem rögzített rögtönzéseivel, még komoly verseivel sem, úgyhogy Csokonai diákeveinek költői megnyilatkozásai kevés számban maradtak fenn. A gondos irodalomtörténeti vizsgálódás feladata, hogy megállapítsa a felfedezett ismeretlen Csokonai versek keletkezésének keletkezését, idejét, körülményeit.

írásait. Elbeszéléseit drámai mozgalmasság és balladaszerű szűkszavúság jellemezte. Történelmi munkáin kívül több mint négyszáz beszéde van s nagy ságának mértéke, hogy ma is sokan olvassák.

A szép, tartalmas előadásért, melyben mesterien rajzolta meg a tudós professzor Titus Livius alakját, Renato Fleri professzor mondott köszönetet.

Donaudi: 2 szolámú kánonját csodálatosan szépen énekelte a városi zeneiskola énektanzakának kamarakórusa, G. Hoór Tempis Erzsébet tanárnő művészi vezényletével.

Kaisz Anna IV. ak. zeneiskolai növendék Caccini: Amarilli és Veracini: Pastoraleját énekelte kristálytisztán csengő, kultúralt hangján, nagy sikerrel. Hajdú Péter III. ak. zeneiskolai növendék Leoncavallo: Mattinata-ját és a Turandot egy áriáját énekelte, remekül számyaló tenorján. Tapsvihar kísérte G. Geneszy Sára ragyogó énekszámait. A Parasztszünet nagy áriáját s Pillanó kisasszonyból egy áriát énekelte a nagy tehetségű énekművész, tökéletes művészettel. Hatalmas sikere volt Turján Vilma operanékesnőnek, aki Verdi Don Carlos operájából énekel, magával ragadó tehetséggel. Élményt jelentett

G. Hoór Tempis Erzsébet operanékesnő és Turján Vilma duettje az Aida-ból és G. Hoór Tempis Erzsébet Ariája Giordani „Andre Chénier” operájából. A közönség színni nem akaró tappsal köszönte meg a nagyszerű művészi élményt. Az énekszámokat Galánffy Lajos kísérte zongorán.

**A Kormányzó Úr és
a miniszterelnök táviratilag
üdvözölték Hitler vezért**

Berlin, ápr. 21. Olaszország királyának, valamint a Duce-nak szerencsekívánó táviratain kívül üdvözlőtáviratot küldött még a Führernek születésnapja alkalmából a magyar királyi Kormányzója és a magyar miniszterelnök. A Führer távirati úton köszönetet mondott a jókívánságokért.

Vitorlázó rekord után baleset

Zalaegerszeg, április 21. Nagy Hugó műegyetemi hallgató a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület Héjja M—22 típusú nagyteherbírtmányú vitorlázó-repülőgéppel a Hármas-határhegyről indulva távrepülést végzett Szombathelyre. A kitűzött célt pontosan elérte és így a berepült 180 km-es távolsággal sikerült beállítani az 1942. évi magyar távrepülőrekordot. Kapuvári Jenő műegyetemi hallgató azután a Gerle 14 típusú motoros sportrepülőgéppel Szombathelyre repült, hogy a Héjját légi úton visszavontassa Budaörsre. Az időjárás alkalmatlansága miatt a Balaton feletti útirányt választották. Zalaegerszeg fölé érkezve igen alacsony felhők miatt a látási viszonyok annyira rosszabbodtak, hogy kényszerleszállást kellett végezniük. A felzárkott talajon a motoros repülőgép fulomúve besüppedt és a gép átvágódva megsemmült. A pilótáknak azonban semmi baja sem történt. A vitorlázógép minden baj nélkül ért földet.

Járvány pusztít Kujbisevben

Ankara, ápr. 21. Azoknak az utasoknak elbeszéléseiből, akik az utóbbi időkben átjöttek a szovjet-török határon, kitűnik, hogy Kujbisevben a Szovjetunió mostani fővárosában a helyzet tarthatatlanná vált. A városban hetek óta kiütéses tifuszjárvány pusztít, amelynek már több ezer ember esett áldozatul. (NTI)

**Nyakas László előadása
Liszt Ferencről**

A Göcsey Egyesületben Nyakas László a művész tanító tartott előadást a nagy magyar zseniről; Lisztéről „Liszt Ferenc egyénisége” címen. Előadásában megállapította, hogy Liszt érzelmi típusú egyéniség volt. Cselekedetei ezt bizonyítják. Énje az ösztönös s szellemi erőből alakult. Munkabírása páratlan volt zeneszerzői, művészi, irodalmi, pedagógiai téren egyformán. Jellemző volt ráneve, hogy minden téren állandóan az „új”-at kereste. Cselekedetei, gondolatai a folytonos újrakezdés és visszatérés képét mutatják. Sokszor hirtelen minden megfontolás nélkül cselekedett, máskor hosszú mérlegelés után. Értett a pénzszerzéshez, de bántani nem tudott vele. Rajongója volt a világi örömlőknek, s ugyanakkor olthatatlan vágy élt szívében az értékebb, örökké való javak után is. Ez a lelki kettősség egész életén végig kísérte. Élete utolsó szakában vallásos és hazafias érzése lett rajta urrá. Belépett az egyházi rendbe is. A magyarság iránti áldozatkészsége s a magyar nép jobb sorsáért folyó munkája, magyaros zeneszerzőmánya mind hazaszeretétét bizonyítják.

Előadó értékes tanulmányának minden állítását a nagy Liszt élete példáival bizonyította s tette élvezetessé, áttekinthetővé.

Elnök meleg szavakkal köszönte meg értékes előadását a hallgatóság nevében is.

Molnár János elnök felszólalása után az ülés véget ért.

Folyó hó 27-én, Füst Zoltán tart előadást Debrecen költőiről.

**Permetezéshez
cinkgálic érkezett**

Utalvány nélkül kapható
50 kilón felüli tételekben

SZIGETHY GYULA JÁNOS
kereskedelmi vállalatnál, József kir. h. u. 1.

H I R E K

„DEBRECZEN”

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, április 18-án reggel 8-tól, 25-én reggel 8-ig: „Mégváltó” Piac u. 18., telefon: 14-89. „Muraközy” Piac u. 72. telefon: 37-33. „Bocskay” Cegléd u. 22. telef.: 29-14. „Csokonay” Mester 43. telefon: 10-15. „Árpád fejedelem” Csapóker, Jánossy ucca 44.

Lámpát gyújt az erdő

Nem szeret úgy senkít,
Mint engem az erdő.
Nekem hozza csókját
először a szellő...
Titkát elmeséli,
Vágyát nem tagadja,
Nászos-koszorúját
Édes május estén
Envelem fonatja.

Lombja nekem süttog,
Madár nekem dalol,
Csiga nyomon követ,
Ha meglát valahol...
Andalgásimban így,
Ha az este eljő,
Fáradt lábam előtt
A sárga avarban
Lámpát gyújt az erdő.

POLGÁR GYULA.

— Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvéd vezérkar főnöke kíséretével együtt április 20-án visszaérkezett olaszországi útjáról.

— A Kistemplomi Egyházzés központi bibliakörében ma, szerdán délután pontosan 6 órai kezdettel D. dr. Révész Imre püspök tart bibliamagyarizációt, melyre a tagokat szeretettel meghívja az egyházzés vezetősége.

— Ma Tisza emlékünnepély az egyetemen. A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem nagy névadója, gróf Tisza István születésnapján: ma, április hó 22-én, szerdán délelőtt fél 11 órakor a központi épület aulájában egyetemi közgyűlést tart a következő sorrenddel: Nemzeti Hírszék. Szabados Béla, Éneklő a református kollégiumi kántus, az egyetem énekkara. Rektori megnyitó. Tartja: D. dr. Kállay Kálmán e. i. rektor. Értekezés. „Gróf Tisza István és régi pártjaink.” Tartja: dr. Haendel Vilmos egyetemi ny. r. tanár. Himnusz. Éneklő a református kollégiumi kántus, az egyetem énekkara.

— Megkezdtek a városi strandfürdő öltözőjének építését. A munka igen jó tempóban halad előre. A volt férfivetkőz oldalán egészen a melegvízes medencéig húzódik az új fából készülő vetkőzőpult, amelynek váza már készen áll.

— Dénes István volt képviselő autójával a Margit hídon közel haladt a gyalogjáróhoz és elgázolta Vasseli Gyula gépészit, aki súlyos sérüléseket szenvedett.

— Újabb kerületi tűzoltó-tanfolyam Debreczenben. Debreczen sz. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnoksága sorrendben a 23. kerületi tűzoltó-tanfolyamot tartja és eleinteiben megelözte nemcsak a vidéket, hanem a budapesti hivatásos tűzoltóparancsnokságot is. A most folyó tanfolyamnak hallgatói vármegyénként a következőképpen oszlanak meg: Bereg vármegye 1, Békés vármegye 2, Csanád vármegye 2, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2, Hajdú vármegye 3, Nógrád vármegye 1, Heves vármegye 1, Szabolcs vármegye 7. A tanfolyam 21 napig tart és a záróvizsga május hó 9. napján lesz a tűzoltóakadémiá udvarán.

Nagyvadász

A címmel ellentétben a vásár nem is olyan nagy, összességében húzódik, mint a közelgő véget érő állat... A rendkívül nehéz próbatétel elé állítják a hajdan híres debreceni nagyvásárt is.

Komoly eladó és komoly vevő ma már alig van a vásáron. Kevés a kocsi, kevés a ruhanemű és csak a jócska, eszhatatlan fenéköveket árulók maradnak meg a régi számban.

Legnagyobb sikere is a csodáspos embernek van, aki valóságos művészi színvonalon csalja ki a hangokat a vacak kis sípból. Remek svádával beszéli ki a zsebekből a húsz és ötvenfilléreseket, ennyibe kerül u. i. egy „komplett” felszerelés... A boldog tulajdonosok sípjukat átvesszik, majd egy félórát hasztalan erőlködés után jönnek rá, hogy ezen a sípon csak egy ember tud játszani és az a furfangos eladó... Látható még a világ legkisebb óriása és a legnagyobb törpe, látható a csodalátó, jösthetségű papagály, amelynek

urnője madarához hasonló rekedt rikácsolással kiabál. Kapható törökmez, amelynek adagja változatlanul tíz fillér, csak a nagysága lett felényi. Nagy keletje van a mézeseknek, egy úriembert láttunk, amint hét pengőért vásárolt össze egész boltnyi mézest (ejh, ejh, kis áruhalmozó), különben nem olyan nagy a forgalom.

Az embereket már csak a kíváncsiság viszi ki, kis érdeklődéssel majszolnak és vánszorognak a megkopott bódék között.

Nem más az élet kint a Nyugati utcán sem, ahol régen egész ringlispil erdő volt, szólt a zene és vidgott az isteni nép... Egy-két ringlispil forog, hintáztatja a babákat, a cél lövöldék hírneműjében néha dörrön egy-egy rekedt puska s a nyomortanyára emlékeztető „szabadtéri színpad” jobb sorsra érdemes komédiásai mókáznak... Eltűntek a lacikonyhák is, egy maradt meg belőlük: Harangi Gáborné „lacikonyhája”...

— D. dr. Kállay Kálmán rektor vesz részt a Tisza István tudományegyetem képviselőletében a ma este Budapestem a Hungária-szállóban tartandó Tisza István emlékvacsorán.

— A lakatösszakoztató folyó hó 23-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel több fontos ügy lebonyolítására szakosztályi ülést tart, melyre a tagok pontos és feltétlenül megjelenését kéri az elnökség.

— Gazdasági egyesületi közgyűlés! A Debreceni Gazdasági Egyesület április hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel tartja meg 1942. évi rendes közgyűlését a hivatalos helyiségében a hivatalos közlőnyben és a hirdetőtáblán felsorolt tárgysorozattal. Ugyancsak e napon délután 4 órakor alakítja meg az egyesület a létenyszéki szakosztályát.

— A kereskedelmiügyi minisztérium rendeltetvézetet készített a fodrász-iparban, valamint az ipartörvény hatálya alá tartozó kozmetikai, manikűr és pedikűrparban foglalkoztatott alkalmazottak munkaidőjének szabályozására. A vidéken a munkaidő napi 11 óra és hetenkint 66 óra volna. A fürdőkben napi 10 óra, illetőleg heti 60 óra volna a munkaidő. A kozmetikai, manikűr és pedikűrparban napi 9 óra és heti 54 óra az alkalmi zottak foglalkoztatottságának megengedett ideje. A minisztérium a rendeltetvézetet a kamarákhoz küldte meg véleményezésre.

— Cigarettazott a Himnusz alatt, 15 napi fogházra ítélték. A szegedi bír. törvényszék tegnap vonta felelősségre Varga István 20 éves lómörkényi legényét. Azzal volt vádolva, hogy a múlt év őszén a leányegylet ünnepéséén cigarettazott, amikor a dalárda a Himnuszt énekelte. A törvényszék 15 napi fogházra ítélte.

— Mulatozott az újvárosi kocsmákban Bakóczy István földműves és az egyik kocsmában 9 üveg családi sört ivott meg. Nagyon részeg lett és mire magához tért, hiányzott 300 pengője. Jelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki ellopta pénzt.

— A levették autót vezetni tanulnak. Tanfolyamokat rendeznek ebben az évben, hogy minél több levette kapja meg a gépkocsivezetői igazolványt. Ebben az évben 2500 levette tanul gépkocsit vezetni. Aki sikeresen vizsgázik, az a befizetendő 169 pengőből visszakap 100 pengőt. Budapestben már sokan tanultak a levettek sorából autót vezetni.

— Szabadkán a szerbek bevonulása után elrejtették egy magánraktárban Erzsébet királyné művész mellszobrát, melyet csak a honvédek bevonulása után hoztak ismét elő. A szobrot a napokban állítják fel a városháza előtti téren.

— Istenkáromlásért ötnapi fogházra ítélték a kispesti kapitányságon Kopplányi Andor pestszent-lőrinci lakost.

— Általános munkaszolgálat lesz Horvátországban. A munkaszolgálat feladata a véderő munkájának támogatása az ország határain belül és kívül. A munkaszolgálati kötelezettség általános és a 18-ik évvel kezdődik.

— A talpbőrhiány a francia cipőgyártást a katasztrófa szélére állítja, jelentik Vichyből. A kormány a lakosság cipőellátásának biztosítása érdekében utasította az államerdészeti hivatalt, hogy 450.000 köbméternyi fatalp gyártására alkalmas faanyagot bozsáson a gyarak rendelkezésére.

— Tolvajskolat leplezett le a rendőrség Genovában. Feltűnt ugyanis hogy egész sereg kistű jár egy asszony házába. A rendőrség rajtaütés során megállította, hogy az asszony hosszabb idő óta tolvajskolat tart fenn, ahol a fiatal gyermekeket kiképezik a tolvajlás mesterségére.

— A selyemhernyó tenyésztést nagyban fokozzák német területeken és a stájer iskolákban egységes mozgalmat indítottak. Tudni kell, hogy az éjtörnyök anyaga is hernyóselyemből készül. Egy ernyőhöz 18 ezer selyemgubó kell.

DEBRECZEN

5. OLDAL.
1942. IV. 22.

Megérkeztek a fülemülék a Nagyerdőre

Vasárnap érkeztek meg az első fülemülék a Nagyerdőre. Megszóltak a rügyező fákön a fülemüle csattogás. Néhány nappal később érkeztek meg ezúttal, mint más években. Az utolsó napok melegebb időjárása és a déli szelek meghozták hangjukat. Az erdei pintyökkel, feketeterigókkal, megkezdődött a tavaszi madárhangverseny. Az erdő még kopár, mintegy két héttel elmaradt a természet, ezért táplálkozásuk is meglehetősen nehéz az erdő dalosainak, mert még a rovarok sincsenek olyan számban, mint más években ebben az időben. De azért túlélik ezeket a szűkös idöket és az egyre melegebbé váló napok bőven elhozzák a táplálékukat.

Két betörést heismertek a Debreczenben elfogott tettesek

Megirtuk, hogy a debreceni rendőrség őrizetbe vett két férfit, akiket a Debreczenben az utóbbi időben elkövetett betörésekkel gyanúsítanak. Rendkívül érdekes módon kerültek kézre a betörők. Vasárnapra virradó éjszaka Kercner János fiatal próbarendőr a nagyhídon cirkálva észrevette, hogy két alak a villágítási vállalat előtt levő és özv. Katona Sándorné tulajdonát képező trafikkabóé körül olájkodik. Közelebb menve látta, hogy betörték a trafikkabóé és az aprópénzt, valamint a dobtányát dízmálják. A látott rendőr nyomban el akarta fogni a két betörőt, azonban azoknak sikerült izgalmas hajszá után megszökniük az éjszakai sötétségben. Még azon az éjszakán azonban betörték Szász Gerzson Teleki-utca 83. szám alatt levő vendéglőjébe is és a pincéből az üzletbe vezető feljárón át a kocsmába hatolva, onnan pénzt és nagyértékű italokat loptak el.

Kercner János próbarendőr a következő szabadnapján feláldozva nyomozást indított a két megszökött betörő kézrekerítésére és ez sikerült is, amennyiben bravuros ügyességgel kézrekerítette Kovács Imre vasúti ügéséd, Veres-utca 1. szám alatt és Agárdy Imre szobanias, Mikepérsi-ut 7. szám alatt lakost, akik előállított mint gyanúsítottakat — a rendőrségre. A két előállított beismerő vallomást tett az özv. Katona Sándorné trafikkabójában és Szász Gerzson Teleki-utcai vendéglőjében elkövetett betörésekre nézve, tagadják azonban, hogy más betörésekben is bűnösek lennének. Erre nézve még folyik a vizsgálat.

— Tolvaj járt a Rásó Gyula-utcán és Kecskeméti István kertész lakásának pincéjéből elloptott 2000 darab szőlőkarót. — Tolvaj László debreceni gazdálkodó feljelentette a majorosát, a nyolcgyermekes Gavallér Józsefet, hogy a tanyáján kivágott 10 akácfaát és feltűzette a kertést is. Gavallér beismerte, hogy a nagy hidegben feltűzette a fákat, de azzal védekeztek, hogy a gazda nem adott tűzdelőanyagot, azt mondogta, yegyen, ahol talál.

— Amíg a borbély a tűzoltókat nyírta, leégett az üzlete. Nem szép dolog a más kárán mulatni, de mégis mosolyra késztető az az eset, amelyet az egyik dunántúli njságból olvasunk. Schrenk Károly borbélynak kigyulladt az üzlete. A szomszédok idejekorán észrevették és el is tudták volna oltani a tüzet, de az üzlet be volt zárva és a lehozott vasredőnyökön sehogy sem tudtak behatolni. Összeszaladták az egész várost a borbélymesterért, hogy jöjjön és nyissa ki a boltját, de nem találták sehol. Késébeesetten telefonáltak a tűzoltókért és mikor azok kivonultak, kiderült, hogy a derék figúró éppen a laktanyában tartózkodik és egész délután azzal foglalatalkodott, hogy a tűzoltók haját nyírta. Mire előkerítették a mestert, az üzlet egész berendezése porráégett és a felszereléséből csak az a hajvágógép maradt meg, amit magával vitt a tűzoltókhoz.

Átköltözködünk

a József királyi herceg u. 11. szám alá a Bika épülettől harmadik ház Ma este 6-ig régi helyiségünkben árusítunk. 23—29-ig árusítás költözködés miatt szünetel.

Nyitás új üzlethelyiségünkben

f. hó 30-án reggel 8 órakor.

Csillag Testvérek Telefon: 12-77.

Színház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szerdán este: Luxemburg grófja.
Filkés előadás.

Csütörtökön este: Via Mala.
Pénteken este: Csavargóhereceg.
Nagy romantikus operett.

2000 pengős léhr

Barabás Pál háromfelvonásos vigjátékát újította fel a Jakabffy társulat, igen jó szereposztásban, remek előadásban, sajnálatosan kevésszámú közönség jelenlétében. Nem tudjuk, hogy mi lehet ennek az érdektelenségnek az oka. Hozott úgy a darab, mint a színészek művészi munkája, s maga a jókedv, melyet három felvonáson keresztül színpadon szórakoztatva a szereplők, megérdemelnék, hogyha nem is zsúfolt, de legalább csaknem teit ház élvezze végig az előadást. Meg kell értenie a közönségnek, hogy a színház csak akkor érték, ha azt a közönség részéről is észreveszik, a kedvet honorálják és az adozatot, mely egy-egy darab beállításával jár. A jegyek megváltásával is igyekeznek elősegíteni a sikert.

Mindent el kell mondani végre, mert akkor, amikor harmadrangú attrakciókra és filmekre állandóan zsúfolt házak vannak, lehetetlen, hogy ne legyen érdeklődő százharmincezer lelkes városban arra is, hogy az élő magyar szót meghallgassák.

A darab rendezése, mely Jakabffy Dezső szép munkája, valamint Zách János játékmesteri hozzáértése valóban pergő, stílusos, szép előadást varázsolat tekintet nélkül arra, hogy hányan ülnek a nézőtérben.

Bulla Elma híres szerepét Almásy Judit játszotta igen kedves közvetlenséggel és elhithető művészettel még akkor is, ha a szerep szerint az első felvonásban sem tudott „csunya” öreg leány lenni. Sok színt és életet játszott meg a megpróbáltatás szerep színrehozatalában.

Zách János a kétezerpengős férfi szomorúan ösztinte figurájában, majd a magára talált kereső, dolgozó ember életében ragyogtatta meg művészi életét.

Földessy Lilla temperamentumos, minden hájjal megkent „úrlánya” felet te ügyes. Katona Emmy tenyeres, talpas vén szakácsnéja sok derűt, sok életből elcsúsztatott mozdulatot szolgáltató meg. De a többi szereplők is igyekeztek és művészetük javát adták hogy mi nél szebb és sikeresebb előadást teremtsenek. Rogoz Imre, Kárpáthy Maja, Bölöndy Zoltán, Nagy Ilona, Lendvay Lajos, Krémer Böske, Zádory Kálmán, Somogyi Livia és Baranyay István járultak még a sikerhez.

A közönség mindvégig jól mulatott a darab mulatságos jelenetein és sokat tapsolt a színészeknek s az igen jó előadásnak.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Szerda este: Luxemburg grófja, a legszebb Lehar operett D Kovács Józseffel és Kovács Irénnel filkés előadásban. Csütörtökön este: Via Mala, a Nemzeti Színház nagy sikere. Debrecenben először. Péntektől: Csavargóhereceg romantikus nagyoperett.

VIGSZÍNHÁZ „Igy is lehet repülni” film olyan kedves, olyan hangulatos, hogy valóban kedve támad mindenkinek arra, hogy repülő legyen. Egészen bizonyos, hogy azért készült a film, de ezt nem érzi az ember, csak azt, hogy érdemes repülni, jó repülni. Kétféle rendezés, nagyszerű színészek s érthető a siker.

— Leventék úrvacsorája. Az elmúlt napokban 183, a vagongyárban dolgozó vasúti leventéknek osztott úrvacsorát Mezey Béla református lelkész tartotta.

— Családi hír. Dr Vass József városi fogalmazó felesége egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az örömdetes családi esemény alkalmából számosan keresték fel jókívánságokkal a népszerű és köztiszteletben álló dr Vass József fogalmazót.

— Leachy vichyi amerikai nagy-követ felesége kedden az egyik vichyi kórházban, ahol nemrégiben műtéten esett át, meghalt. Nagykövét embolia ölte meg.

Az iparos utánpótlás kérdéséhez

Egy iparossegédőt kaptuk a következő levelet:

Véleményem szerint az iparos-utánpótlás kérdését azon az úton kell megoldani, hogy tegyék könnyebbé az önállósulást. Helyeslem, hogy arra törekssenek, mennél magasabb legyen az iparosok szaktudása és mesterszaktudásukat rendeznek.

Azt hiszem, az önállósulást könnyebbé lehetne tenni, ha időnként olyan szaktanfolyamokat rendeznének, amelyben már benne lenne a mesterszaktudás is, illetve a szaktanfolyam végén leendő vizsga mesterszaktudás lenne. Külön költséget ez a vizsga ne jelentene. Így sok családostan iparossegéd helyett javíthatnák, az ilyen tanfolyamoknak — kellő hírveréssel — számszámú hallgatója is lenne. Jól tudom, hogy mindenki szívesen tanul és képezi magát, csak adjanak rá megfelelő alkalmat. Hasznos polgárat csak úgy lehetünk a nemzetnek, ha kultúráltak és fejlettek vagyunk, képzetek az iparágunkban. A kontárk ellen is úgy lehetne leghatékonyabban védekezni, ha megadnák mindenkinek a lehetőséget a megélhetésre.

Ha pedig a mai helyzetet javítanák, akkor majd sok szülő adja ipari pályára gyermekét. Hazafis tisztelettel: Egy iparossegéd.

— Cukorral bigittotta a szacharint Gunics László budapesti magántisztviselő. Jüvedelmi kihágás címén eljárás indult ellene és a büntetőtörvényszék, miután megállapította, hogy Gunics nagyobb mennyiségű szacharint vásárolt és azt porcukorral felhígítva meghamisította, nem jogerősen 2000 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Szülői értekezlet volt a nyilastelepi református elemi iskolában, amelyen nagyszámú szülőkből és érdeklődőkből álló közönség jelent meg. Fekete László h. igazgató mondott megnyitót, majd Szabó Imre tanító tartott előadást a gyermek hazudozásairól. Kifejtette az előadó, hogy az első hazugságon rajtakapott gyermeket nem kell megverni, nehogy azután ügyesebben próbáljon hazudni. Csak a következő hazugságokat kísérje nyomon megfelelő megtorlás. Az érdekes előadást ismét sok szülő, valamint Mezey Béla lelkész is hozzászólt. A hozzászólások között egyes sokgyermekes szülők panaszkodtak, hogy gyermekeiket tisztán tartani, megmosdatni nem tudják, szappan hiánya miatt. Kíváncsi volt, miért fel a hozzászólások során, hogy legalább a sok, 8—10 gyermekes családoknak adnának több szappant. A szülői értekezletet Fekete László h-igazgató zárta be.

— Méhetetés céljára cukor kiutalása. A pénzügyminiszter a téli élelem nélkül maradt méhállomány megsegítése céljából az 1942 évi tavaszi idényre méhcsaládonként engedélyezett 2 kgl. (de-aurálatlan) tiszta cukron felül méhcsaládonként további 1 kgl. cukor felhasználását engedélyezte. A méhészt a méhetető cukor vásárlására az engedélyt legkésőbb 1942 évi április hó 30-ig irásban, vagy szóbelileg a közéletmezési ügyosztálynál igényelheti, ha méheit jelenleg Debrecen sz. kir. város területén tartja. Az igényléseket a közéletmezési ügyosztály felülvizsgálja s amennyiben a kérelmező igényjogosultságát a m. kir. Méhészeti Felügyelőség (Debrecen, Nyil ucca 31.) igazolta, az esetben azonnal, de legkésőbb 1942 évi május hó 15-ig folyamodó méhészt részére „Ipari cukorvásárlási engedély”-t szolgáltató ki, ennek alapján a cukor csak 1942 június hó 30-ig szerzhető be.

Sport-antropológiai szempontból is megfogják vizsgálni az egyetemi hallgatókat

A dohánytermelésben új mesterszaktudományi szakosztályt alakítanak — A Tisza István Társaság orvos-természettudományi szakosztálya ülése

A Tisza István Társaság orvos-természettudományi szakosztálya tegnap dr Went István elnökletével rendezett ülést tartott, amelyen nagy érdeklődés mellett dr Gaertner Károly levelezőtag tartotta meg székfoglaló előadását. A dohánytermelés külön szakkérdés előadásában a dohány mesterszaktudományi szakosztályáról szólt. Rámulatott arra, hogy a dohánylevél letörésekor meg kell, hogy elvezet a vitalitásától függ a dohány kialakítása. Hazánk éghajlatában a dohány beérik ugyan, de a letörésekor az egyes levelek még életerősek. Így hosszabb száritási folyamatnak kellett — a régi kialakítási eljárás szerint — következnie. Az új eljárás idejét, mert a mesterszaktudomány tartama 6—8 nap, szemben a régi egy-másfél hónappal. Ha ezzel az új eljárással dolgozunk, azaz megöljük a levelek életerejét, akkor a növény savanyú füstű, nagy cukortartalmú, sárgaszínű anyagot ad, amely elsőrendűen alkalmas cigarettakészítésre. Ellenkező esetben, amikor tehát megmarad a levél vitalitása, akkor lúgos hatású füstje lesz a megbarnuló anyagnak, amely így szivarkészítésre használható csak fel.

Az érdekes előadásért dr Went István mondott köszönetet.

Ezután dr Balogh Béla, a neves anthropológus ismertette az egyetemi hallgatók 1938—39. tanévi orvosi vizsgálatának anthropológiai eredményeit. A rendkívül részletes adatokat tartalmazó, szakértelemmel előadás során kifejtette dr Balogh Béla, hogy szükség volna az egyetemi hallgatók sport-antropológiai megvizsgálására is. Ilyen szempont szerint vizsgálat alá kellene vetni az egyetemi hallgatók sporteredményeit. A közeljövőben már ez az új vizsgálati szempont is bevonul az egyetemi hallgatókról alkotott orvosi vizsgálati kartotékba.

— A Hadimúzeum felhívása. A Hadimúzeum felkéri mindazokat, akinek a jelenlegi háborúból katonai vonatkozású tárgyak, fényképek, nyomtatványok, plakátok, jelvények, háborús emlékek, stb. vannak birtokában, ezekből legalább egy-két példányt juttassanak a Hadimúzeumnak. Kéri továbbá, hogy minden ilyen tárgyhoz megfelelő leírást is csatoljanak, pl. a tárgy a haretér mely részéről való, milyen haditett fűződik hozzá, stb. Az intézet parancsnoksága egyébként készséggel szolgál felvilágosítással: Budapest, I. ker. gróf Bethlen István Bátya sétány 40. sz.

— Felrobbant a benzinkályha és szennégetett egy budapesti ház. Angyal Rezső budapesti Sziv-utcai ház-mester benzinkályhával lement a pincébe, ahol valamit forrasztani akart. A kályha hatalmas detonációval felrobbant és mire a tűzoltók az oltási munka után a tűz fészkehez jutottak, Angyal Rezsőt szennégetett testtel, holtan találták. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a ház-mester benzingázmergezését szenvedett munka közben s már halott volt, amikor a teste összeesett.

Kerti szerszámok
Méhészeti cikkek

k a p h a t ó k

Sesztina Lajos

vasnagykereskedésében
Debrecen Ferenc József u. 23FERENC JÓZSEF
KESERŐVIZ

GYÁSZROVAT

Eliás István cipész-mester, 55 évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Lakás: Zöldfa ucca 4. Temetését: Bartha vállalat végzi.

Polgár id. Buray József temetése ma délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozójából. Lakás: Halastó ucca 12. Temetését: Bartha vállalat végzi.

Imre Ferencné Dézsi Mária 30 éves, temetése szerdán fél 5 órakor lesz a díszteremből, református szertartással. Lakás: Kertész ucca 3. Csurka temetkezés rendezésében.

Czaban Lili 21 éves. Temetése szerdán 5 órakor lesz a díszteremből római katolikus szertartással Lakásunk Gőzei ucca 3. Csurka temetkezés rendezésében.

Máté Ida tanítónő, oktató nővér, 29 éves korában Debrecenben elhunyt. Temetése Dunapatajra lesz csütörtökön délután. Csurka temetkezés rendezésében.

— Svédországban a dohányban mutatkozó hiány napról napra érezhetőbbé válik. Ezért illetékes helyen szükségesnek tartották a dohánytermék adagolását. A terv szerint minden dohányos hét cigarettát kap.

— Az Árpád-téri egyházközség pénteken délután hat órakor tartja tanácsülését. Ez alkalommal dr Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor negyedéves működéséről szóló jelentést terjeszt be. A tanács időszerű kérdéseket is megvitat és megfelelő határozatokat hoz.

— Kenyerjegyeket vettek el a betörők az ungvári közéleti hivatalból. A lettek a szomszédos ház tetejéről jutottak be a hivatal emeleti helyiségebe az üvegtábla benyomása után.

— 30.000 pengő értékű divatárut loptak és pezsgős vasesőket rendezett Hajdú Kálmán 19 éves budapesti kereskedő, aki két társával együtt másfél évig lopta a Schön és Társa céget, ahol alkalmazásban állt. A rendőrség őrizetbe vette az elegáns bolti tolvajt.

— A közéleti miniszter rendeletileg megállapította a kocsikezes és a rézgáti legmagasabb eladási árát.

— Népfőiskolát állítanak fel Hajdúdorogon. A város 44 katasztrális hold földet és 25.000 pengő adományozott, hogy a KALOT Hajdúdorogon görög katolikus népfőiskolát állítson fel. A hajdúdorogi egyházmegye főpásztor a népfőiskola felállítására egyházmegyei gyűjtést rendelt el.

— Timáripari szakiskolát létesítenek. Az Országos Bőripari Múzeum-egyesület értekezletet hívott össze a magyar timáripari szakiskola megalapítása ügyében. Az értekezlet eredményeként a hivatalos kiküldött és a borszakma képviselőinek hozzászólásai alapján elhatározták, hogy a magyar timáripari szakiskola felállítására érdekében hármas bizottságot küldenek ki az előkészítési munkálatok gyors kidolgozására.

— A Baross Szövettség debreceni szervezeteinek textilszakosztálya kedden este Petrik Károly elnöke alatt népes értekezletet tartott. A tárgysorozat főbb pontja az új textilközpont feladata és ügyköre volt. Az e tárgyban leérkezett rendeletet Petrik Lajos ismertette. A szakosztály felterjesztést intéz a textilközponthoz, melyben kéri, hogy az elosztásra kerülő cikkeket elsősorban a Baross Szövettség szervezeteiben tömörült kereskedők, illetve feldolgozók részére juttassák. A kereskedők részére kontingens megállapítását kívánják. Kérnek végül, hogy a textilnagykereskedőket arra kötelezzék, hogy az elosztásra kerülő textiliákat elsősorban keresztyén cégek részére juttassák.

Csak egy mosolyt

A GÓL

Papa (a futballmeccsen): Eljen! Eljen! Hü, kicsoda gól volt!
Kisfia: Ez semmi apuka. Azt láttad volna, amit én tegnap rugtam Gyuszi-kának, a te keménykalappalod.

MODERN GYERMEK

— Haszontalan kölyök, már megint intőt hoztál haza! Add csak ide azt a porolót.
— Jaj, papa, ne a porolót, inkább a porszívógépet.

Be kell szolgáltatni a hadművelési területeken szerzett tárgyakat

Delvidéken és a szovjetországi hadművelési területeken egyes szolgáltatást teljesítő részben jogtalan vásárlás, részben csere, vagy ajándékozás útján olyan tárgyak birtokába jutottak, melyek hadigazdálkodási szempontból nem képezhetnek magántulajdont. Ilyen dolgok: élelmiszerek, gépkocsiszemanyagok, gumik, lovak, járművek, egyenruházati cikkek, fegyverek, lőszer, robbanóanyagok, vadászfegyverek, pisztolyok, stb. Sokan teljesen jóhiszeműen jutottak ezeknek a tárgyaknak birtokába és mint emléket őrzik azokat. Az ilyen tárgyakat birtokukban őrzőket illetékes helyről ezennel felhívjuk, hogy azokat május 1-ig a debreceni csendőrkörületnél szolgáltatásuk be, mert azoknál, akik ezidőig beszolgáltatják a tárgyakat, igazolnak veszik jóhiszeműségüket, a továbbiakban azonban azoknak tartása büncselekményként kezelendő.

— Májor Klára percnként 400 betű leütéssel megnyerte a magyar gépiró-bajnokságot, félórás másolási versenyen. A 200 szótagos gyorsírásból át-tétel győztese Lányi Ferenc villany-szerelő 271 percnél leütéssel.

— Hírdetmény. A m. kir. közellátásiügyi miniszternek 210.577—1941. számú rendelkezése alapján közhírré teszem, hogy a miniszter úr a m. kir. kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter úrral egyetértően a Kárpátalja Fa- és Szénkereskedelmi Kft. debreceni bej. céget a 6. számú debreceni körzetben tüzfanyagkereskedőül kijelölte. Polgármester.

MEGHÍVÓ

A Magyar Autóforgalmi Rt. felszámolás alatt bej. cégnek, Debrecenben, 1942 május 2-án, délután 3 órakor a Hatvan uca 53. szám alatti helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésére

a t. részvényesek meghívata. A részvények f. év május hó 2-án, délelőtt 10 óráig a társaság pénztáránál elismervény ellenében leteendő. Felszámolók..

Tárgysorozat:

1. Felszámolók jelentése.
2. Zárszámadások, valamint az ezekre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése, zárómérléggel megállapítása.
3. A felszámolók és a felügyelőbizottság részére szóló felmentvény megadása iránti határozathozatal.
4. Határozathozatal a felszámolás befejezése tárgyában.
5. Esetleges indítványok.

FIZETEK

Enciklopédia Britannica utolsó teljes kiadásáért P 400-t. Teljes Révai lexikonért P 275-t. 6 k. Új lexikonért P 45-t. 2. k. Zenei lexikonért P 28-t. Irodalmi lexikonért P 15-t. 8. k. Hóman—Szekfi: Magyar Történelemért P 50-t. 10 k. Brehm: Állatok világa (Légrády kiad.) P 50-t. 18 k. Brehm: Állatok világa kötve (Gutenberg kiad.) P 100-t. Möller: Építési zsebkönyv II. kiad. I. II. kötetért P 35-t. Pattanyus: Gépészeti zsebkönyv I., II kötetért P 35-t. Figyelem! Minden könyvértékesítési ügyben készséggel rendelkezésére állok. Budapestben házhoz jövök, vidékre részletes jegyzék alapján árajánlatot teszek. Április 25. és 26-án Debrecenben lesznek. Eladó könyveinek jegyzékét szíveskedjék sürgősen megküldeni.

EHRÉNREICH LÁSZLÓ

„Vigszínház” könyvesbolt, V. Szent István krt. 12. Tel.: 111-566.

— Pályázati hírdetmények a hivatalos lapban. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma pályázati hírdetményeket közöl két OTBA körzeti főorvosi állásra, hatvan OTBA körzeti orvosi állásra, — a nagyváradi kórház fül-, orr, gégegyógyász főorvosi állásra, — az OTI-nál ötven fogalmazógyakornoki állásra, — a kunszentmártoni, csornai, muraszombati, alsólendvai, nagyatádi, perlaki, mohácsi, makói, palánkai és apatini járáshírszolgálatoknál telekkönyvvezetői állásra, — Veszprém vármegyéjénél egy vármegyei segédtisztai állásra.

— Hosszú idő óta fekvő betegek a régbévált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát!

36621—1942. tksz. Árverési hírdetménykivonat. 3—39—1939. — A debreceni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságától. — Németh Katalin végrehajthatónak Nagy József józsa lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 42 P 80 fillér tőke követelés és jár. behajtása végett a Józsa községben fekvő, az alsójózsa 533 sz. tkvi betétben A 1. 1. 2. sorsz. 108, 109/1 hrsz alatt felvett lakház 234 ó. l. sz. a. udvarral a Tucsós-kert dűlőben és szőlő ugyanott 42 ól és 266 ól területű ingatlanokra 1200 P kiküldési árban elrendelte. Az árverést 1942 évi május hó 18 napján, délelőtt 9 órakor fogják megtartani. Az ingatlant a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bántépés a kiküldési ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni. — Debrecen, 1942 évi január 7. Dr. Füzesy sk., kir. bíró.

SPORT

Rangadót játszik idegenben vasárnap a DVSC

A DVSC csapata vasárnap az idény legnehezebb mérkőzését játssza, melyen voltaképpen el is dől a bajnokság kérdése. Budapeston a Törökcsapatával mérkőzik, melyet az ősszel Debrecenben 2:0 arányban vert meg. A Törökcsapat kitűnő formában van, ez igazolják a Z. Danuvia elleni 4:0-as győzelme és a Poslás feletl aratott 9:0-as gólzáporos eredmény. De a DVSC is formája csúcspontjára lendült a D. Magyarország elleni mérkőzésen. Két nagyszerű formában levő csapat találkozik össze a kőbányai pályán. A DVSC-nek fontosabb a győzelem, mert a Törökcsapat veszített pontok szempontjából 2 ponttal jobban áll, tehát a debreceni csapat győzelem esetén is legfeljebb beéri, vereség esetén pedig végleg lemondhat bajnoki reményeiről. A Törökcsapat nem megverhetetlen ellenfél, a DVSC csapata egyénileg jobb játékosokból áll és ha teljes erőbedobással játszanak a debreceni fiúk, haza kell hozniuk a két pontot. Ezen a mérkőzésen nyílik alkalom a Nagybányán könnyelműen elvesztett mérkőzést jóvátenni. Az NB-be jutás kérdése dől el a DVSC—Törökcsapat rangadón. A debreceni vasutasok Keskeny—Kristóf, B. Nagy—Zilahy, Mester, Orosz—Szabó, Berecz, Szilágyi, Serfőző, Sidiük összeállításban utaznak Budapestre.

Závori játékvezető vezeti a DVSC—Törökcsapat mérkőzést. A debreceni játékvezetők közül Farkas Iván a Szatmár—MOVE Szabolcs, Gorondi Imre az NSE—K. MÁV mérkőzést, ifj. Szabó Kálmán a Nagykároly—SAC MÁV mérkőzést vezeti.

Kolláth került az NB I góllövő listája élére 20 góljával, megelőzve a 19 gólos Bonyhádit, Fintát és Toldit és a 18 gólos Zsengellért.

Az NB II heti legjobb 11-ébe a DVSC vasárnapi ellenfeleinek, a Törökcsapat csapataiból Kiss II, Kassai és Gál került be.

A Mátyás-csoportban vasárnap a DVSC—Törökcsapat rangadót mellett GTE—KEAC, Z. Danuvia—N. Törökcsapat, Szatmár—NyTVE, MSE—D. Magyarorszag, Goldberger SE—Postás, NSE—K. MÁV mérkőzések kerülnek lejátszásra.

A DTE csapatának kitűnő formája volt a vasárnapi amatőrforduló kellemes meglepetése. Kitűnően játszott a DTE, minden csapatrésze értékes, szép teljesítményt nyújtott. Meglepetés ezzel szemben a DVSC II hanyatló formája.

A DVSC kiadós edzést tartott tegnap délután. Örvendetes eseménye az edzésnek, hogy azon megjelent Csokai is, aki már könnyebb mozgást végzett. Ma a DVSC kétkapus edzést tart a DTE csapata ellen a Stadionban.

KISOK döntő mérkőzés lesz a piarista gimnázium és a fiú felső kereskedelmi csapatai között esütőtök d. u. fél 4 órakor az egyetemi sporttelepen.

A DTE csapata jövőre az NB III-ban szeretne játszani. A csapat kitűnő játékosokból áll, az agilis vezetőség további erősítésekkel szándékozik feljavítani. Természetesen őszig már Villanygyár néven játszik az együttes.

Sokan kísérik el a DVSC-t a fővárosba a Törökcsapat elleni döntő mérkőzésre. Debrecenből többszázfős szurkolótábor bízta csapatát a Bihar-utcai pályán.

APRÓHIRDETESEK

LEVELEZÉS

Kétféle váltópénz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható. 333 vv.

ALKALMAZÁST keres férfi

Vasmunkás fiatalember nagyobbfejű cséplőgéphez fűtőnek elmenne. Levelet részletes tájékoztatással Bedő Mihály, Debrecen, Kimizsi-utca 75. szám alá kérem. 1703

ALKALMAZÁST nyér férfi

Fodrászsegéd azonnal felvétetik. Fenyősi Gézáné, Bádagos-u. 1. 1722

Segéd- és tanulóleányokat fizetéssel felvesz a Kenyeres szalon, Piac-utca 46. 1740

Vályogvetőt keresek — azonnalra. Puch motor eladó. Szanpanos-u. 3. 1764

Cséplésre, gépjávitásra fűtőt felveszek. Auspitz Borz kilenc. 1762

Fiatalkorbeliségű felvétetik vitéz Polgárinál, Balmazújváros. 1755

Keresek ügyes csapatot azonnali belépésre vagy ügyes kiszolgálónót, ki csapatához ért, csak jó bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezzenek. Nagy Dániel, Csapó-u. 100. Vendég-lős. 1748

Kerékpározni tudó kifizető felvétetik 16 évig. Kishegyesi-út 38. Pékség. 1779

Cserépkályhástanulót fizetéssel felveszek. — Laczkó, Hatvan-u. 4. 1777

Férfikontekcióban szabósegéd felvétetik. Csapó 14. Keresztépület. 1773

Fűszersegédet, fiatal, azonnal felveszek. Vámosi, Árpád-tér 26. 1739

Kézimunkást azonnalra felvesz Moskovits férfi. szabó, Piac-u. 41. 1747

DEBRECZEN

7. OLDAL
1942. IV. 22.

Közgazdaság

Debreceni juh- és sertésvásár

Felhajtás: juh 112, eladás 85 darab. Anyajuh párja 85—100. Irányzat igen lanyha.

Felhajtás: sovány sertés 575, eladásra került 238. Árak: 175—250 fillér élőszületogrammonként. Választott malac párja 55—80 pengő. Irányzat lanyha.

Ló- és szarvasmarhavásár

Felhajtás: szarvasmarha 1571, eladva 835 darab. Felhajtás: 16 475, eladva 192 darab. Árak: vágómarha, jóminőségű 110—135, közepes 95—110, silány 75—95, borjú 125—142, növendékmarha 106—130, tinó, ökör 110—150 fillér. Fejőstehén 560—1200 pengő. Vágóló 85—350 (kivétel ar 360), silány igásló 125—350, közepes igásló 350—650, jó igásló 650—1000, kocsiló 1000—2000 pengő. A vásár irányzata élénk volt.

AJÁNLAT

Csipekfüggönyöket, valódi klópló anyagokat 150—300 szélesben. — csipekanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 616 4. 29

Varrógépet veszek, eladok, cserélek, kölcsönzök. Javítások jótállással. Hivásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Egyenruhát bizalommal rendeljen Tegdesné Kálmán-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

Szappannak való zsírt szappanra becsérelt Pál János szappanosmester. Kölcsei 8. 544 5. 15

Ciánoztasson, vizsgál-tasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Sírkövek műköből és terméköből, gyümölcsösök részére mészsátrak kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Legolcsóbban fest, tisztít, Weisz, Arany János uca 29. sz. 1941 vv

Ciánoztasson Csala ciánozó vállalat. Lakóvizsgálatok felelősséggel, Rákóczi uca 9. Telefon: 14-27. 437 6. 29

Cipőt, szandalettet, mozaik bortalpál könyvre, Ökrös cipőraktárból, Sas uca 1. 429 4. 29.

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít, Roboz és Hammer, Piac 8. 929 7. 12

Fügefá, Elveti a ruhagondját. Ha vesz egy pár fügefát! Szépet és gyökereket. Két vagy három éveset. Ez már most is kapható Hatvan utca 24. első ajtó. 313

Fonásra alkalmatlan angoraszőrből kalapot készít. Békártolást vállalunk. Kalapipar. Széchenyi 7. 901 6. 30

Órajavítás, ócska órákat veszek, eladok. Schifmann, Vendég-u. 7. Kisállomásház. 1942 11. 3

Előítételes tartós ondo-
láló új gépeket Polkár-
tól vegyen heti 7 pen-
gős részlete. Gambri-
nus Áltjáróból. 604

Tyúkszemvágó szalo-
nom egész nap nyitva.
Simonffy-u. 7. Vitéz
Sóvágy. 1759

Cserépkályhák átraká-
sát javítását felelősség-
gel a legolcsóbban vál-
lalja Laczko kályhás.
Hatvan-u. 4. 1775

Vászon, naplaniepedő,
alsólepedő és inlet el-
adása Szent Anna-u.
22. I. em. ú. d. u. 2-
3-ig. 1289

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brül-
lánt magas áron vesz
Pollák Erdre ékszerész
Hatvan 2 1185 7 1

Amerikai szőlőkészítő,
porzó gépet keresek
megvételre. Ajánlatot a
kiadóhivatalt pénztárá-
ba kérem leadni
1641 vv

Nyitott stélzsit, íróasz-
talt, Wertheim-kasszát
vennék. Varga, Kigyó-
utca 11. 1716

Lehetőleg fél éves ház-
őrző fajkutyát megvé-
telre sürgősen keresek.
Kelmóssy-út 30. Tele-
fon 10-29. 1694

Angoranyúlószórt, gu-
bancosat is, minden
mennyiségben veszek.
Csapó-u. 91. Kalapsza-
lon. 1781

ELELMISZER, ITAL

Frissen érkezett faj-
almák egész nap olcsón
kapható kicsinyben,
nagyban. Széchenyi 22.
1204 6. 4

Alma, frissen érkezett
és almaékvár kapható
Hatvan-u. 41. 597 5. 11

OKTATÁS

Simai gyors- és gépiró-
iskolában állandóan be-
iratkozhat. Piac 73.
Államvizsga. 1019 5. 15

TÁRS

Pénzestársat keresek
pénzre. Cím a kiadó-
ban. 1753

Legújabb német és ma-
gyar háztartási tömeg-
cikkek és szabadalmak
forgalomba hozásához
tökeletársat keres mű-
szaki kereskedő. Aján-
latot „Jól keressük”
jellegre. 1769

Kőszénbányához, üze-
mbe kivőhöz, tökéletár-
sát keresek, lignit szén-
bányát ívesben bérbe
adnék. Debrecen I. pos-
talfiók 41. 615

RÁDIO

Széphangú, 2+1 lám-
pás, rövid, közép, hosz-
szuhullámú rádió al-
kalni áron sürgősen
eladó. Toth-u. 15. 1772

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők,
kombinált szobák,
konyha berendezések
Sámon bútorüzleté-
ben. Hunyadi 2.

1106 5. 4

Minek a fényes károk,
mikor olcsóbban vásá-
rolhat udvari bútorüz-
letemben. Piac 71.
1099 7. 3

Modern háló, ebédlő
konyhaberendezés —
kombinált szoba eladó
Kossuth 51. 1356 7. 11

Rekamé, fotell, párná-
zott szék, háló, hen-
cser, konyhaberendezés
eladó. Hatvan 27.
1119 7. 15

Fűszerüzletberendezés
vasredőnyös károkot,
patent petróleumtar-
tály eladó. Árpád-tér
15. 1760

Eladó egy szoba, kony-
habútor azonnal. Ba-
ross 24. 1751

Egy szoba- és konyha-
bútor azonnal eladó.
Baross-u. 24. 1741

AUTÓ

MOTOR KERÉKPÁR

Jókarban lévő férfi
strapa kerékpár, kül-
földi gyártmányú, telje-
sen felszerelve eladó.
Korponai-u. 7. 1. ajtó.
1736 vv.

Méray-Puch kétszázás,
hároméves, két-három-
ezer kilométer futott,
amit a motor és gumik
kötő állapota bizo-
nyít. Ugyancsak itt ki-
vételes nagyságú, két-
éves tiszta angol te-
nyészertés apaállat el-
adó. Farkas fűrdő, Bá-
ránd. 1745

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Kiadó pincehelyiség le-
raklározásra. Értekezni
Hatvan-u. 11. Gacsárdi.
1763

Szabadalmak és műszaki
újdonságok árusítá-
sára a főútcán, vagy
közvetlen megosztható
üzlethelyiséget keres
keresztény műszaki ke-
reskedő. — Ajánlatot
„Szenzációk” jellegre
kérek. 1770

ÁTADÓ

ÜZLET VENDÉGLŐ

Jóforgalmú fűszerüzlet
berendezéssel együtt
átadó azonnal elköltö-
zés végett. István-út
9. Szondi-u. 1. 612

KIADÓ LAKÁS

kétszobás

Belterületi 2 nagy szo-
ba mellékhelyiség nél-
kül kiadó májusra.
„Tiszta” jellegre. 1771

LAKÁST KERES

Három pengőt fizetek
annak, aki a város
Nagyerdő felőli részén
3 vagy 4 szobás laká-
sot juttat. Cím a kiadó-
ban. 1911 vv.

Nyugdíjas magános
tisztviselő, lehetőleg
május elsejére szoba,
konyha, fűskamarás
rendes lakást keres. —
Cím kiadóban. 1691

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkom-
fortos, modern, Nagy-
templom közelében lé-
vő lakásomat elcsere-
lém 3 vagy 4 szobás
kerti lakással. Cím a
kiadóban. 364 vv.

3 szobás komfortos vil-
lalakást vagy 2 szobás
komfortos városi el-
cserelelmék 3-4 szobás,
fürdőszobás városira.
Érdeklődni Szent Anna
34. 1738

SZALACSY RACZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —

(14.)

— És csak most mondja! Mutassa a lábát! —
kapta le a dühját a doktor, de menten vissza is
eresztette kedvetlenül, fárdatan, csalódottan a köny-
nyű, de meleg takarót:

— Persze, Farkas Gyuri, megismertem a mun-
káját. Rendben van, ez még hagyján, de remélem
nem kente meg senki a feleségét, Tamasi uram,
mert akkor, nos, akkor elveszem végképpen a
türelmem!

— Nem, doktor úr, senki se kente meg. Erről
felelek! A mi családjunkban nem szokás a kenés,
jól tudja tíz esztendő óta a doktor úr! Vártuk, mint
a Messiást, azt a gyermeket. Első unokája lett
volna az apámnak, anyámnak, akit fiúnak adott
volna az Isten Elment. Elég bánat ez nekünk, dok-
tor úr...

— Nos, mutassa csak a lábát, mit csinált az a
vén zsvány, — nyult ismét a sinbe tett lábhoz a
doktor. Megnézte, szakszerűen felülvizsgálta, aztán
azt mondta:

— Hiába, ehhez ért a vén betyár! ...
— Meggyógyul?

— Ha semmi közbe nem jön, természetesen. de
adok egy oltást, bár nem nyit a törés, ez minden-
estre jó lesz. Most pedig vetessen ágyat, délig
alszom egyet a másik szobában, aztán délután
megnézem a feleségét újra. Maga azonban ne mo-
zogjon, mert különben sánta marad egész életére...

A kezére vizet öntetett, megmosakodott, aztán
a tiszta szobában ágyba fektet a doktor.

A szoba elcsendesedett és a diágra terhetől meg-
szabadult fiatal asszony csendes, egyenletes álomba
merült...

Tamasi János akkor sirt először a saját házá-
ban, mint családító, míg közben számolta szendergő
asszonya lélegzését...

Es most, hat hét után, amikor sápadt, szomorú
felesége ma már mosolyal üdvözli reggelenként,
most, amikor délelőre palacsintát készít kint a
moszár csengéstől hangos konyhában, most ismét
eleredt a könnye és sirt, mint egy gyermek, hogy
a könnyein keresztül nem látja már a májusi akác-
virág illatában úszó szoba fekete mestergereidáján
ékeskedő felirást: Anno Domini 1734.

Nem lát semmit, mert újra átéli fájdalmas
visszanézésben annak a napnak és éjszakának min-
den szenvedését és alig tért magához, amikor gyen-
gédén szeretettel megtörül valaki a szemét:

— Édes jó uram, nem elég, hogy éjszakánként
én sírok, te már nappal is ezt csinálod!

Felnevezett: ott állott előtte asszonya.
Szemében diadalmasan mosolygott az élet fájd-
almas szenvedésének az emléke, de halvány arcára
már rózsát lopott a konyha tüze, ahol életet, erőt
adó ételt főzött emberének.

— De jó vagy te, kedvesem —, mondta halkan
a férfi.

— De jó vagy te —, ült le az ura ágyára az
asszony.

— Míg mi sírunk, látod, az élet megy a maga
útján. Várogznak a fák, döngenek a méhek és teg-
nap kilenc gyönyörű, rózsaszínű malacot fiadotál
az egyik koca...

— Kilencet —, nézett a mestergereidára a férfi.

— Olyanok mint a csik, elevenek! ...
— Hallom, hogy szép a búzánk! ...

— Gyönyörű a kert és lesz annyi gyümölcs,
szőlő, mennyi soha nem volt talán! ...
— Aratásra székérbe ülök és kimegyek a tarló-
ra! — sugárzott a férfi arca és a fonnyadó szen-
vedés nyomai szemmeláthatólag tűnődezték a szem-
éből.

— Megyek én is, hogy legyen kire támaszkodni.
— És öszre, tudod, kedves, öszre orvos doktort
hozok a föld alól is ebbe a faluba! — fogta meg
asszonya kezét az ember.

— Szegény ember vagy te ahhoz, János —,
csillogott az emlékek rajától könny az asszony
szemében.

Az akác illata beborította a szoba sejtelmesen
ígéretes csendjét...

Barna, kenyér.

Talán le se nyugodott a nap, olyan hirtelen
kezdett pirkadni az ég. A derengés táján illás csik-
kok kezdődtek először, aztán halvány, majd
narancssárga színek üzték egymást, mintha a Jó-
isten nagy kedvében az arató ember számára akart-
ta volna még szebbé tenni a pirkadást...

Hat pár arató állott a tábla végében és verte a
kötélet.

A közelükben két mankóra támaszkodva bámult
a pirkadó hajnal szépségére Tamasi János, akire
már is ráragasztotta a falu a megkülönböztető
melléknevet: mankos.

Kellemes szél bujkált dél felől és lobogtatta a
férfiak kibujt ingereit, az asszonyok, lányok
rokolyáját.

Tamasi János csak a derengést nézte és mosoly
ült az arcára.

(Folyt. köv.)

BÚTOROZOTT SZOBA

Kiadó albérlésre napos,
szép, parkra néző ud-
vari szoba csendes lak-
ónak, diákkeálynak.
Péterfia 48. Emelet.
1756

ELVESZETT

Kutya, fekete, négy lá-
ba fehér, elveszett. —
Megtaláló jutalomban
részesül. Feleki-u. 88.
1758

Elveszett Bethlen-utca-
nál búz. Megtaláló ju-
talomban részesül. —
Hajó-utca 8. 1746

VEGYES

Piros salak kerti utak-
ra kapható Debreceni
Működőgyárnál, Fűrdő-u.
2. Telefon: 10-93. 1714

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke
öltöny és egy új álla-
potban lévő fekete öl-
töny kis alakra. Mesze-
na-u. 2. Keresztépület
1854 vv.

INGÓSÁG VÉTEL

Ocska gramofonlemez
kilojéért 1.20—1.40-t fi-
zetek. Biró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

Gázrezszt vennék, két
vagy háromlángút. —
Kiss, Piac-utca 58. II.
lépcső II. emelet 27 b.
ajtó. 619

INGÓSÁG ELADÁS

Ocska cserép, ajtó és
ablak eladó. Erzsébet-
utca 9. 1630

Cserépkályhák olcsón
eladók. Hatvan-u. 4.
1776

Kelimerítők, kis asz-
tali, virágállvány, bőr-
fotell eladó. Piac-u. 68.
II. emelet 3. 1767

GAZD. ESZKÖZÖK

Ékek, boronák, lóka-
pák, alkatrészek nagy-
választékban. — Szécsi
Hatvan 61. 1795 5. 4

GAZD. TERMÉNYEK

Ungváry József ceglédi
faiskolájából gyü-
mölcsfák érkeztek. Ma-
gastörzsi közműve
nagy választékban. Ga-
rai 5. 577 4 21

Fajtszta bronzpulyka
tojás drb-j a P-ért meg
rendelhető Saád Gyula-
né államilag ellenőrzött
tenyésztéséből Aradvány-
puszta, Szabolcs m. —
1286

Szőlővessző, gyökerező,
különböző fajú, saját
telepéről legolcsóbban,
Barna 10. 613

Szőlővessző saját tele-
péről elsőrendű cse-
mege és borfajták már
igen olcsón kapható.
Simonffy 59. 614

Vegyes síma borszőlő-
vessző, garantált, csira-
képes eladó. Rákóczi-u.
56. 1742

ELADÓ HÁZ

Eötvös-utca 94. ház el-
adó. Farkas ügyvéd.
Arany János 2. 557

Eladó adómentes be-
költözhető ház. Érdek-
lődni délelőtt. Cím:
Sámsoni-út 3. 1690

Röthermércu-u. 5. számú
ház eladó. Érdeklődni
lehet 3—4 óráig. 566

Eladó Nagyvárad-u. 15.
ház, részben adómen-
tes. Értekezni a ke-
resztépületben. 1702

Külsővásártér 15. sz.
826.60 négyzetgözl te-
lick két lakással, nagy
raktárakkal eladó. Cím
a kiadóban. 6+

Sámsoni-út 13. még 11
évig adómentes ház,
villamos megállótól
másfél percre, eladó.
Parkettes kétszobás és
két egy szoba, konyhás,
kamarás lakásokból,
300 négyzetgözl teickből
álló termő gyümölcs-
fákkal és beállított
konyhakert. Értekezni
lehet dr. Éber ügyvéd-
nél, Deák Ferenc-u. 6.
Délután 3—6-ig. 1341

Ház eladó József kir.
herceg-után 45.000
pengő. Timár-utcán ti-
márnak való nagylelkű
ház 40.000. Péterfián,
Csapó és Rákóczi-utcán
nagyobb bérházak. —
Föld Halápon tanyás
35, 18, 10 és 16 hold-
sok. Pataky, Péterfia
53. 1765

ELADÓ HÁZHELY

Komlósy út 16. szám
alatt házastelek eladó.
Értekezni délután 4—5-
ig Bőszörményi ügyvédi
irodában Ferenc József
út 70. 1300

Széchenyi-utca 85. sz.
nagyobb telek egytag-
ban eladó. Cím meg-
tudható a kiadóhivatalt-
ban. 4+

ELADÓ FÖLD

Nagyhegyesen 20 hold
prima föld eladó. Érte-
kezni dr. Szalay Ká-
roly ügyvédnél, Piac-u.
69. szám alatt lehet.
1761

Jó fekete föld, 17 hold,
eladó Biharban. Érte-
kezni Piac-utca 68. II.
emelet 3. 1768

ELADÓ ALLATOK

Sütőcsirga tenyészka-
kas (3 drb) eladó. Hat-
van-u. 21. 1928

Tíz darab fehér leghona
tenyészték eladó. Ap-
ponyi 2. Csánokert. 1688

Eladó vagy bérbeadó
most épülő angoranyúló-
telep nyálakkal és éle-
lemmel sürgős elutazás
miatt. Cím: Piac-utca
56. Gáli angoratelep.
1749

Angora belga és hús-
nyúlak, anyák, bakok
és südők, olcsón el-
adó. Könyök-u. 10 b.
1778

Eladó egy darab anya-
kerke 2 fűvel Kishe-
gyesi-út, Vulkán-telep-
pe, szeiben lévő ta-
nyában 490. 1747

Szerkesztési felelős:
PALFI JÓZSEF

Kiadási felelős:
IF) SZIGETHY GYULA

Kiadó és nyomó a
TISZANTULI KÖNYV- és LAKKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető:
SZIGETHY KÁROLY